

Posamezne številke:
Navadne Din —75,
ob nedeljah Din 1-50

TABOR* izhaja vsak dan, razvi
nedelje in praznikov, ob 18. uri
datumom naslednjega dne ter stališ
mesečno po pošti D 10—, za ino
vremetvo D 18—, dostavljen na dom
D 1150, na izkaznice D 10—
inzerati po dogovoru.

Naročila se pri upravi „TABORA“
MARIBOR, Jurčičeva ulica št. 4.

Posiljena plačana v gotovini.

TABOR

Posamezne številke:
Navadne Din —75,
ob nedeljah Din 1-50

UREDNIŠTVO se nahaja v Mariboru,
Jurčičeva ul. št. 4, I. nadstropje.
Telefon interurb. št. 274.
UPRAVA se nahaja v Jurčičevi
ulici št. 4, prithle, dno. Tele
fon št. 24. — SHS poštnoštevil
račun št. 11.787.

Na naročila brez denarja se ne
odira. — Rokopis se ne vrača.

Leto: IV.

Maribor, sobota 6. januarja 1923.

Številka: 4.

Mala antanta proti ma džarski reakciji.

Svojčas smo na tem mestu opozorili na pomen najnovejšega zakona o zaščiti države na Madžarskem, ki vsebuje poleg notranjepolitičnega absolutizma tudi mobilizacijski zakon, kateri je v nasprotju z besedilom in duhom tripartitske mirovne pogodbe. Dasiravno je Madžarska dementirala te vesti — mi smo jih povzeli iz čeških listov — in označila zakon o zaščiti države kot prav nedolžno odredbo proti politično destruktivnim življenjem, se je končno izkazalo, da so bile vse obdolžitve resnične. Madžarska vlada je res vtihovala v parlament mobilizacijski zakon, previdno zakrit z raznimi absolutističnimi odredbami. Te dni so poslaniški Male antante izročili veleposlaniški konferenci v Parizu skupno noto, ki o razjarjanju velosile na opasno izigravanje mirovnih obveznosti s strani Madžarske in zahteva revizijo zakona o zaščiti reda in miru.

Demarša Male antante je vzbudila pozornost tudi v inozemskem tisku. — Madžari so mojstri v inozemski propagandi in so si zlasti v Angliji že precej zrahljali tla. Tudi v Parizu si pridobiva njihova agitacija vedno več umevanja, k čemur mnogo pripomore osebni vpliv spretne in v raznih salonih dobro upeljane madžarske aristokracije. Madžarska reakcija se imenitno spozna v svojo vlogo in zna uspešno operirati z nepoučenostjo zapadne Evrope. Demarša Male antante je krepek sunek v umetno zgradbo madžarske diplomacije in so Madžarom prinesla v vino precej vode. Ostrejši nastop proti Madžarski je timen in aktuelen. Že več mesecev sem se piše in govori o madžarskem izigravanju mirovne pogodbe in o dalekosežnih pripravah raznih temnih elementov, ki skrivajo pod krinko madžarskega fašizma habsburško-imperijalistične kremplje. Zveze med madžarskimi fašisti in Mussolini-levci so preveč očitne, da bi mogel še kdo zanikati njihovo tendenco. Fašistiovski vodja Friedrich, eden izmed organizatorjev svojčasnega puča v Burgenlandu, znani legitimist in sokrivec mnogih političnih umorov, se ravno kar pripravlja za pot v Rim in v Angoro. Takozvana legitimna vlada vse to mirno trpi in je verjetno, da se bo v primernem trenutku umaknila pred revolucionarnimi elementi, t. j. pred fašisti, ki bodo vprizorili tolikokrat obljubljen in tako vroče zaželen boj za integriteto. Če res pride tako daleč — in demarša Male antante dokazuje, da so madžarske priprave resne — bo to zadnji smrtni krč umirajoče habsburško-madžarske reakcije.

Čudno je, da ravno ob tem času prihaja v Budimpešto avstrijski kancelar Seipel. Mi sicer nimamo povoda dvomiti o njegovi lojalnosti napram mirovnim pogodbam, vendar pa konstatiramo, da Seipel pripada konzervativnemu krilu avstrijskih krščanskih socialcev, ki je bilo vsaj do novejšega časa monarhistično. Zato moramo odkriti dvomiti v iskrenost zблиžanja med podonavskimi državami kot ga propagira g. Seipel — trenutno pod solnčnikom madžarske katoliško-fedalne reakcije.

Zadnji dnevi so razkrili tudi nekatere podrobnosti o madžarskih zvezah z bavarskimi in pruskimi monarhisti. Izgleda, da je v začetku l. 1923 nemško-madžarska reakcija močnejša kot je bila pred enim ali dvema letoma. Ta reakcija, katere triumf je bila svetovna vojna in ki je z njo vred padla v politični grob, se ponovno zbira in organizira po smotnem načrtu za enoten cilj, t. j. za boj proti demokraciji, ki je v malih državah edini nosilec nacio

Madžarske čete koncentrirane ob naši meji.

Vse vojašnice prenapolnjene.

Beograd, 5. jan. »Tribuna« poroča iz Subotice: Na vsej jugoslovnski meji so koncentrirane madžarske vojaške čete. Vpoklicani so tudi starejši letniki. Vse vojašnice so prenapolnjene. V vseh obmejnih krajih so nastanjeni manjši oddelki pod vodstvom častni-

kov. Madžari so zelo zadovoljni, da je predsednik mednarodne vojaške kontrolne komisije Italijan. Z Italijo je namreč Madžarska sklenila tajno vojaško konvencijo in tako imajo Madžari v kontrolni komisiji v osebi predsednika naravnost svojega protektorja.

Atentat na češkoslovaškega finanč. ministra.

Dr. Rašin težko ranjen.

Praga, 5. jan. Danes ob tri četrt na devet je bil izvršen atentat na finančnega ministra dra Rašina in sicer v trenutku, ko je izstopil iz stanovanja in hotel sesti na avto. Napadalec je 21-letni zavarovalniški uradnik Jožef Soupal iz Nemškega Broda. Na ministra je oddal dva strela iz revolverja in ga težko ranil na boku. Soupal ne pripada nobeni politični stranki in tudi ne legionarjem. Kot vzrok navaja ministru politično delavnost. K atentatu se je bil odločil že pred nedavnim časom in ga je hotel izvesti že 11. decembra. Takrat pa mu je načrt izpodletel, ker bi s svojim strelom zadel neko mimo ministra dr. Rašina stopajočo

damo. (Dr. Rašin pripada češkoslovaški narodno-demokratski stranki. Znan je kot odličen narodnogospodarski strokovnjak in je sedaj že drugičkrat finančni minister v republiki. Med vojno ga je dunajska vlada skupno z dr. Krašajem obsodila na smrt. Dr. Rašin je imel zadnje dni hud spor z legionarji, ki so mu zamerili očitke na račun legijonarjev, izrečene na demokratskem shodu v Pardubicah. Sicer je dr. Rašin pripravljaval razne odločnejše finančno-gospodarske zakone in odredbe, s katerimi je hotel ublažiti krizo češkoslov. industrije. Ta nastop pa mu seveda ni prinesel popularnosti. Ured.)

Konec pariške konference.

Med Anglijo in Francijo

ni prišlo do soglasja.

Pariz, 1. jan. (Agencia Havas). Pariška medzavezniška konferenca je bila danes končana. Poincaré in Bonar Law sta dala novinarjem izjave, da ni bilo moči doseči soglasja v reparacijskem vprašanju. Izjave Poincaréa in

Bonara Lawa ob zaključku konference bodo objavljene. Jutri zjutraj odpotuje angleška delegacija, jutri zvečer pa belgijska. Jutri se še vrše razgovori med francoško, italijansko in belgijsko delegacijo.

Konferenca glavn. odbora Demokr. stranke.

Novi Sad, 5. jan. (Izv.) Včeraj se je vršila konferenca glavnega odbora demokratske stranke v Novem Sadu, katere so se udeležili delegatje iz cele Vojvodine. Razpravljalo se je o popolnoma strankinih, pa tudi o aktualnih političnih zadevah. Posamezni delegat-

je so poročali o pogajanjih z manjšimi političnimi skupinami, ki bi hotele pri prihodnjih volitvah nastopiti skupno z demokrati. Novosadska organizacija bo stopila v stike s tamošnjimi dobrovoljci in narodnimi manjšinami. Pogajanja bodo pričela v dveh ali treh dneh.

Pred vstopom muslimanov v vlado.

Beograd, 5. jan. (Izv.) Za danes pop. je sklical Pašić sejo glavnega odbora radikalne stranke, na kateri se bo definitivno sklepalo o vstopu muslimanov v vlado. Krsta Miletić je pooblaščen, da prične pogajanja s »džemijetij«, t. s. turški muslimani. Glavni odbor bo na današnji seji odobril končno redakcijo proklamacije na narod, nakar se bo takoj objavila.

Francosko in nemško delavstvo pripravlja generalno stavko za slučaj zasedbe ruhrskega ozemlja.

Pariz, 4. jan. Francoska komunistična stranka se je z javno izjavo izrekla proti zasedbi ruhrskega ozemlja. Član pruskega deželnege zbora komunist Wolfstein je izročil danes francoskim komunistom zahvalo in roždravo nemškega proletarijata. »Journal« izve, da je za slučaj zasedbe pripravljena generalna stavka francoskega in nemškega delavstva.

Pred novimi mezdinimi boji v ostravskem revirju.

Praga, 5. jan. »Sozialdemokrata« poroča: Lastniki ostravskih premogovnikov so zahtevali od svojega delavstva, da naj se odpove šesturnemu delavniku v rovah ali pa naj pristane na znižanje mezd. Delavci so odklonili ta predlog in bodo po vsej verjetnosti za pet izbruhnili mezdni boji v ostravskem premogovnem revirju.

Beograd, 5. dec. (Izv.) Včeraj sta dospela v Beograd designirana muslimanska ministra Omerović in Serić. Tekom dopoldneva sta predala ministrskemu predsedniku Pašiću odgovor muslimanskega kluba, ki sprejme stavljene pogoje ter je pripravljen vstopiti v vlado.

Prekinjena trgovska pogajanja med Madžarsko in Češkoslovaško.

Praga, 5. januarja: Iz Bratislave poročajo, da so bila prekinjena pogajanja med zastopniki Češkoslovaške in Madžarske glede trgovinske pogodbe med obema državama. Poročilo pristavlja, da je malo upanja, da bi prišlo do sporazuma.

BORZA.

Curich, 5. jan. (Izv.) Predborza Pariz 37.05, Beograd 5.69, London 24.52, Berlin 0.06 tri osminke, Praga 15.75, Italija 26.80, Newyork 523.25, Dunaj 0.0075, žigosane krone 0.0076, Budimpešta 0.21 ena osminka, Varšava 0.03, Sofija 3.60, Bukarešta 3.—.

Zagreb, 5. jan. (Izv.) Pariz 6.60—6.65, Svica 17.75—17.85, London 435—438, Berlin 1.12—1.16, Dunaj 0.134—135, Praga 277—278, Italija 475—480, Newyork 98.50—94.—, Budimpešta 3.73—376.

nalne in socialne svobode. Kakorkoli bi bilo nepotrebno si slikati hudiča hujšega kot je, moramo vendar biti oprezní in bedeti, zakaj iz Madžarske prihaja neprestano vonj smodnika, silneje kot je prihajal še pred enim letom.

Boj proti zunanji nevarnosti reakcije obstoja na znotraj v zdravi in trezni politiki, katere največja maksima je: modrost in odločnost!

Zbližanje Rusije z zapadnimi državami in z Jugoslavijo.

Prinašamo dva prispevka k temu važnemu vprašanju.

Praška »Tribuna« razpravlja v svojem članku »Rusija in Evropa« o novem razmerju, ki je nastopilo v letu 1922 med Evropo in Rusijo. Lansko leto je prineslo temeljito spremembo evropske politike nasproti Rusiji, ki je bila doslej trajno izolirana. Skoraj nepričakovano je Evropa prestopila iz vere v blokado in intervencije v vero o možnosti sodelovanja in humanih metod v reševanju ruske krize. To je nedvomno važna podstavka v bilanci psihološkega razvoja na zapadu; evropska politika je po štiriletnem iskanju in po vsej svoji desorientaciji našla pravo pot. Zapad in vzhod sta se zblížala vsaj toliko, da je bilo predstavljem obeh sovražnih svetov omogočeno sesti k skupni mizi in preresetati najvažnejše mednarodne probleme. — Vprašanje je, koliko uspeha so imeli prvi poskusi, storjeni za sporazum in za trajno zблиžanje. Lahko rečemo, da je Rusiji vzklikla le redkokatera bilka na polju mednarodne politike, vendar pa se je njena splošna bilanca v znatni meri ojačila ravno po zaslugi teh prvih poskusov. Rusija se je po dolgem času zopet podala v mednarodno družbo in se skuša prilagoditi njenemu normalnemu življenju. Vpliv tega stanja opazamo tudi v razvoju ruskih notranjepolitičnih razmer. Izgleda, da Rusija l. 1922 nima nič skupnega z Rusijo l. 1917—1918. Nedvomno bo šel razvoj dalje po sedanji poti. Gotovo je to, da je danes v Rusiji prav malo fantstov, ki mislijo, da se da povratek k normalnemu življenju zadržati ali onemogočiti.

Dopisnik beogradske »Politike« je v Lausanni govoril z ruskim zunanjim ministrom Čičerinom. Vprašal ga je, kako si predstavlja obnovo odnosajev med našo državo in Rusijo.

Čičerin je naglasil, da je sovjetska Rusija že l. 1920, predlagala obnovev odnosajev, a brez uspeha. Napredek je opaziti izza genovske konference. — Ruski narod govori največje simpatije napram Srbom in napram Hrvatim in Slovencem. Medsebojno zблиžanje je najbolj motilo to, da so v Beogradu užívali podporo in zaščito nasprotniki ruske revolucije. Ko bo ta motnja odstranjena, ni več z ruske strani posebnih pomislekov proti zблиžanju med obema državama.

Čičerin je nadalje razlagal, iz kakega vzroka se boljševiška Rusija ni mogla ogrevati za Mala antanto. V državah Male antante so se organizirale tolpe, ki bi naj napadle Rusijo in Ukrajino. V Moskvi so bili mnenja, da je Mala antanta naperjena naravnost proti Rusiji(!). Med tem so se razmere izboljšale, zlasti so postali korektni odnosaji s Poljsko. S Češkoslovaško ima sovjetska Rusija že izza maja l. 1922 pogodbo, s katero se garantira celo reciprocitna pomoč v slučaju konflikta z drugimi državami. Tako pogodbo bi si Rusija želela tudi z Jugoslavijo.

Edina ovira za popolno zблиžanje Rusije z ysemi državami Male antante

— je nadaljeval Čičerin — je sedaj Romunija. V slučaju ožega zblizanja med Rusijo in Jugoslavijo bi bilo treba zagotoviti vsaj recipročno nevtralnost za slučaj vojne.

Glavno pa je — je končal sovjetski komisar, da Jugoslavija odredi vsako zaslonbo ruskim protirevolucionarjem.

Dopisnik »Politike« opravičeno pravi, da se Čičerin peča z najrazličnejšimi kombinacijami, kakor je na pr. ona o nevtralnosti za slučaj vojne z Romunijo, ni pa hotel odgovoriti na vprašanje: »Kake garancije nam lahko nudi sovjetska vlada v tem, da se ne bo več vmešavala v naše notranje zadeve?»

Gotovo je to važno in načelno vprašanje; dokler ni o tem popolne jasnosti in gotovosti, je iluzorno govoriti o zblizanju med sovjetsko Rusijo in Jugoslavijo.

Politične vesti.

* Pokrajinski namestniki ostanejo štiri mesece. Beograjskemu dopisniku »Obzora« je izjavil notranji minister Vujičić, da bodo funkcije namestnikov trajale še 4 mesece od dne imenovanja velikih županov, na to pa bo njihova funkcija prešla na velike župane, ki bodo poslej v direktni vezi s centralo v Beogradu. Veliki župani bodo vršili svoje posle po pravilih, ki so predvidena v ustavi ter bodo imeli svoje referate za prosveto, finance itd.

* Notranji minister o komunistični stranki. V nekem intervjuu je izjavil notranji minister Vujičić, da komunistična stranka ne more obstojati po zakonu in tudi ne pod drugim imenom. Socialistična stranka je priznana in se lahko udeležuje volilne borbe.

* Za velike župane. Radikalci so očitno v hudi zadregi, ker je še vedno premalo mest za velike župane. Proti dosedanjim, že objavljeni listi so dobili od svojih strankarskih organizacij toliko želj, nasvetov in predlogov, da morejo upoštevati vsaj najvažnejše. Zato izgleda, da bodo še nekoliko korigirali sedanja imenovanja pa — da bude vuk sit, a koza cela.

* Cvetke iz radikalnega lista. Beograjski »Balkan«, eden najbolj zagriženih velikosrbskih listov, pravi v eni zadnjih števil, da je sedanja Pašičeva vlada zopet enkrat čista in samo srbska, kakor v prešlih časih, ko še ni bilo v državi Hrvatov in Slovencev. »Balkan« se tega silno veseli in upa, da bo tako tudi ostalo. Radikalna »Samouprava« se zavzema za osnivanje močnega srbskega bloka, ki naj bi pod sveto radikalne stranke združil vse poštene Srbe v čvrsto bojno črto proti jugoslovenski kugi. Istotako radikalna in velikosrbska »Tribuna« pa pravi, da so Srbi najmočnejši in najštevilnejši element v državi in imajo radi tega pravico potisniti ob tla nezadovoljneže in upornike, Hrvate in Slovence. Vol-

kovi torej že docela slišijo ovčje kože. To je pač najboljša reklama za — demokrate.

* Volilna pravica za narodne manjšine. Kakor poroča zagrebška »Riječ« iz Novega sada, je notranji minister poslal tamkajšnjemu velikemu županu ukaz, naj poskrbi za to, da bodo do 31. t. m. vpisani v volilne sezname vsi polnoletni pripadniki narodnih manjšin v novosadski oblasti. Enaka navodila so dobili tudi drugi veliki župani v Vojvodini.

* Slaba taktika. Kogar hoče bog kaznovati, ga vdari s slepoto! — pravi star pregovor. Tako je vdaril sedaj s slepoto tudi radikale. Polastili so se vlade samo da bi zmagali, toda sedaj ko so neomejeni gospodarji situacije, si sistematično pripravljajo povsod sovražnike. S svojim omalovaževanjem uradniškega vprašanja so si odbili uradništvo, razen maloštevilnih njihovih koritarjev na višjih mestih; z onemogočenjem izvedbe invalidskega zakona so si odbili invalide, z agrarno reformo in velikosrbsvom pa dobrovoljce, četaše, orjunaše, s stanovanjskim zakonom stanovniške najemnike itd. itd. Če seštejemo danes že samo glasove volilcev udeležanih v omenjenih organizacijah, dobimo ogromno število, ki presega pol milijona. Radi tega je dovolj, da oddajo samo ti volilci svoje krogljice za protiradikalne stranke (največ jih bo seveda glasovalo za demokrate), pa je radikalna stranka — preč. Kakor stoji stvari sedaj, je čisto gotovo, da bo izšla radikalna stranka iz sedanjih volitev zelo okrnjena, dočim je demokratski stranki že danes zasigurana sijajna zmaga. Demokratska stranka bo izšla iz sedanjih volitev daleko močnejša kakor iz zadnjih.

* Sporazum med Bunjevci in radikali splaval po vodi. Kakor smo zadnjič poročali, so radikale prišli snubiti tudi klerikalne Bunjevce in Šoke v Vojvodini naj bi šli zanje po kostonj v volilno žerjavico. Bunjevci in Šoke so bili baje tudi že pripravljeni sprejeti ta predlog, seveda za gotove koncesije. Te dni bi se imeli sestati oboji delegati v Subotici, da sklenejo perfecten dogovor. Med tem pa so radikale imenovali za velikega župana in za župana v Subotici dva svoja zvesta radikalna pandurja — in sporazum je šel po vodi. Bunjevci so odgovorili, da so radikale s tem imenovanjem že a priori onemogočili vsak sporazum in da se radi tega ne bodo več pogajali za kak skupen nastop. Tako so si nesrečni radikali s svojo še nesrečnejšo taktiko odjedli tudi bunjevske in šokaške glasove v Vojvodini.

* Boljševiki in Nemčija. K temu važnemu vprašanju je prezident češkoslovaške republike dr. Masaryk objavil v noveletni številki »Prager Presse« važen in zanimiv prispevek, iz katerega povzamemo: Boljševizem kot politična smer, frakcija in končno stranka se ne da razjasniti z Leninovimi plom-

biranimi vagoni. Da se je Nemčija trudila, kako bi boljševizem izkoristila kar najbolj za lastne interese, to je samoumevno; ravnotako si je hotela že v začetku vojne pridobiti carsko Rusijo in jo ločiti od antante. Boljševiki voditelji so bili večinoma orientirani v nemškem smislu, to pa pod vplivom marksistične literature in vsled bivanja v Avstriji in Nemčiji. Iz tega vzroka so bili boljševiki bližji Nemčiji kot antanti. Vendar pa je sam Trockij spisal in izdal v prvih mesecih svetovne vojne oster napad na osrednjo državo, zlasti na Avstro-Ogrsko. Ravno Trockij je predlagal februarja leta 1918, da bi se Rusija obrnila na Anglijo in Francijo za pomoč pri reorganizaciji armade. Obnovljena armada naj bi se potem bojevala proti osrednjim državam. Lenin je odobral načrte Trockega. Sadržal celo navaja, da je Trockij dobil pozneje na razpolago nekoliko francoskih častnikov. Boljševiki so se v polni meri zavedali pomena brest-litovskega miru. Značilno je, da je bila mirovna pogodba sprejeta z večino enega glasu. Trockij ni bil pri glasovanju, Lenin je govoril za sprejem. Še v marecu leta 1918, torej po sklepu brest-litovskega miru, se je Trockij pogajal z nekaterimi zastopniki antante, da bi si pridobil njihovo pomoč. General Berthelot, organizator rumunske armade, je po sklepu preliminarnega miru s svojimi 300 častniki zapustil Romunijo in te priložnosti se je Trockij oprijel. Francoski generali in častniki niso bili že a priori proti načrtu Trockega, istotako so mu bili naklonjeni angleški, ameriški in italijanski zastopnik. Samo francoski poslanik Noulens, ki je takrat bival v Vologoti, je bil proti vsakemu pogajanju z boljševiki. V Bahmači so se boljševiki bojevali na češkoslovaški strani. Vsa ta vprašanja so zelo zapletena in zlasti je treba govoriti oprežno o odnošjih Nemčije do boljševikov. Danes so dogodki še premalo znani in so pavšalne trditve historično in politično neutemeljene, da, celo škodljive. — Članek prezidenta Masaryka je vzbudil v domovini in v inozemstvu posebno pozornost.

1. redna seja občinskega sveta mariborskega.

Volitev podžupana. — Obnovljena klerikalno-socialistična koalicija. — Soc. dem. Družović izvoljen za podžupana. — Konstituiranje odsekov.

Maribor, 4. januarja.

Prva redna seja občinskega sveta mariborskega, ki se je vršila danes zvečer, je bila nenavadno mirna in tiha, kakoršnih v mariborski občinski dvorani nismo vajeni. Niti Žebot, niti Bahun se nista prerokala, in celo dr. Jerovšek, ki je v zadnjih sejah imel glavno besedo, je trdovratno molčal. Audi-

jeve v Parizu v ulici Bons Enfants nasproti palače Argeuson. — In sedaj, odstranite se, — storite mi to uslugo, odstranite se! —

Podala mu je svojo belo orokavičeno roko, katero je vitez željno prijel, se sklonil ter dahnil spoštljiv poljub na drobne prste. —

Ko se je zavaljal, je že opazil, da teče Ivanka proti dvema gospema. — Zajahaj je urno svojega konja in ga spodbodel, ter se v diru odstranil ves prevzet od nepričakovane dogodka, ki mu je napolnil dušo z novimi občutki. — Dirjal je v nezavedni potrebi, da izrazi svoje čustvovanje z jokom, petjem, smehom, gibanjem. — Ivanka pa je mogoče, da skrije svojo ginjenost, — mogoče pa tudi, ker dogodek ni naredil nobenega vtisa na njeno brezskrbno mladost, se smehljajoč približala svojim malim družicam, in zopet so zaplesale v kolu, medtem ko je zvonki glas, — a zdaj že z malo toplejšim naglasom — mladenke peval:

»Ah mora lovor v gozdu oveneti, Vsak bo zase natrgal njegovih vejic.«

Glas lovškega roga se je približeval goljavi — ribniku, katerega površje se je nežno valovilo, kodralo v lahne večerne vetrčice, kateremu se je vklanjalo trnje ob bregu. — Konji in loveci so pridreli iz gozda: — Kozliči, srne in jeleni so se podili in bežali. —

torij je zasedlo občinsvo, ki se doslej ni mnogo brigalo za komunalne zadeve. Ob pol 20. uri otvoril župan sejo z objavo dnevnega reda in poročilom, da so bili vsi obč. odborniki pravilno valjani. (Narodnih socialistov, ki imajo 9 odbornikov, je bilo navzočih samo 4. Tudi dva SLS odbornika sta manjkala.) Vlada ni poslala svojega zastopnika, časi je bila obveščena o volitvi podžupana. Opozarja na določila volilnega reda ter otvoril volilni akt. V dvorani je zavladala med pobiranjem in seštevanjem glasovnic nenavadna tišina. Pri prvem glasovanju je bilo oddanih 32 glasovnic in sicer 23 »a Družoviča, 6 za dr. Serneca in 4 prazne. S socialist. (17) in klerikalnimi (5) glasovi je bil torej že v prvem glasovanju izvoljen za podžupana soc. dem. Ivan Družović, črkostavec Ljudske tiskarne. Isti klerikalci, ki so še nedavno ljuto in zahrbtno napadali svoje socialistične zaveznike, so pri današnji seji glasovali za socialističnega podžupana, da bodo že v prihodnji seji zopet lahko lopajli po njem. Levici se pač pozna rimsko-jezuitska šola.

Po končanih volitvah poroča župan, da je vlada odobrila računski provizorij za mesec januar in februar.

Druga točka dnevnega reda je bila rekonstrukcija in izpolnitev odsekov. Dosedaj je bilo 13 odsekov, ki pa so deloma nepopolni, deloma pa sploh niso funkcionirali. Župan prečita uradni predlog, ki gre za tem, da se odseki skrečijo in združijo v 5 sekcij. Dr. Sernec izjavi, da se popolnoma strinja s predlogom, predlaga pa, naj se število članov skreči, ker je doslej pokazalo, da odseki s prevelikim številom članov niso funkcionirali, ker navadno niso bili sklepni. Zato naj bo v sekcijah manj ljudi, a ti morajo biti delavni. Po razmerju strank predlaga za izvolitev članov po ključu 2—1—1—1. Bahun je proti temu, da bi se skrečilo število članov, ker bodo sekcije imele obsežnejši delokrog. Posamezni klubi bodo pri tem manj obremenjeni, kot so bili doslej. Zato naj se sprejme predlagano število članov, t. j. 3—2—2—2. Sekcije pa naj se tudi nadalje imenujejo odseki. Župan prekine sejo, da zamorejo posamezni klubi nominirati svoje člane.

Pri nadaljevanju seje poroča župan, da klub NSS vztraja pri svojem sklepu ter se ne udeleži delovanja v odsekih. Od ostalih klubov so bili izvoljeni in sicer:

I. odsek: Organizacijske, pravne, zadeve, uslužbenstvo, sprejem v obč. zvezo, podelitev meščanstva in častnega meščanstva. Sekcija prevzame torej agende dosedanjega pravnega in personalnega odseka, ter odseka za likvidacijo gospodarskega urada. SSJ: Čeli Alojzij, Hojnik, Krajnik; JDS: dr. Sernec, Vahtar; SLS: dr. Leskovar, Žebot.

II. odsek: Prosveta, šolstvo, zdravstvene in ubožne zadeve, humanitarne

Mihel Zevaco:

Markiza Pompadour.

Zgodovinski roman. — Poslovenla Rosandra. (Dalje.)

A ko se je zopet zavaljal, je njegovo oko zadiviljeno zrló obraz devojke, kot da je šele v tem trenutku zapazil njeno izvanredno lepoto. — Stresel se je in začutil, kako njegovo mlado srce hitreje in burneje utriplje. —

Zdelo se je, kot da slaven umetnik združuje obe postavi, krasni in nežni v svoji mladi lepoti, kot sličice iz saksonskega porcelana. — Gledala sta si v oči, on zamaknjen v opojno krasoto, a ona otročje koketno, zavzeta nevede od čistega občudovanja ljubezni, ki je pravzaprav vzklikla bliskovito in strastno v srcu mladega viteza. — Mladenka pa se je hitro zopet zavedla in ljubko zažgoleda:

»Vitez, kako naj se vam pač zahvalim?«

»Vzel sem že zadosti zahvale, gospa. Blažen trenutek, ko sem vas zagledal.«

»Ali vi se vendar ne bodete dvobojevali, — recite mi, da ne, prosim!«

»Gospa, kaj vendar zahtevate?«

»Ako tudi bi moral pretrpeti tisočero smrti...«

»Pa če bi bili ranjeni, ranjeni zavo-ljo mene?«

V njenem čistem in malo ironičnem pogledu se je zrcalila preje radovednost, kakor pa trepetala vznemirjenost.

— On pa se je lahko stresel v premočju novih čustev, katere so ga tako mahoma podjarmila. — Zaljubljen se je, — in njegova ljubezen je bila goreča in odkritosrčna do zadnjega kotička njegovega srca. — Ali pa — je-li sploh mogoča tako silna ljubezen takoj v prvem trenutku? — On tega ni vedel, vedel ni, kaj se pojavlja, vznuja v njegovi ognjeviti duši, ki je nevede čakala na to, da se posveti brez preračunavanja, brez premisleka in zadržke. — Zašepetalo je, ne da bi pravzaprav vedel, kaj dela, čudeč se svoji predrznosti:

»Ranjen, za vas ranjen, — kaj bi pač bila jedna rana v primeri s slastjo, s katero bi umrl za vas, ki bi me morda objokovali.«

»Molčite, molčite,« ga je zavrnila malo ginjeno. —

»Molčati, molčati, — sedaj ko nebeška ubranost peva v meni, ko se v meni vse trese in čutim ogenj v svoji glavi. — Ah — odpustite ubogemu norcu, — odpustite gospa, — ki vas ne poznam, a od katere se mi zdi, da jo poznam že od početka sveta.«

»Molčite,« — je ponovila hitroma deklica, — nekdo prihaja, — poslušajte me, vitez. — moja mati in jaz stanuj-

»Če murenček spi, pustite ga, da spava.

Sladka pesem slavčka ga gotovo vzbudi.

Skakajte in plešite, — poljubite Mladenica, katerega ljubite!«

A v tem mahoma umolkne Ivanka, prsa se ji burno dvigalo, oči se ji zasenčijo s solzami: »Poljubite mladeniča, katerega ljubite,« — je šepetala. — »Ah — kje je on, katerega ljubim jaz, kje je on, dražestni princ, katerega pričakuje željno moja duša?«

»Ah, glejte, lov,« — je v tem zaklicu rudečelična matrona. — »Ivanka, glej, — jelen je v ribniku, — glej, deklica moja, glej!«

In obrnjena proti mladi plavalasi lepi gospe je hitro pristavila:

»Stopim malo v stran, draga gospa de Hausset. — Za ono, kar bi se utegnulo dogoditi, sve midve tukaj odveč.«

»Kaj bi se vendar utegnulo dogoditi, draga gospa Poisson?«

Gospa Poisson je mirko pogledala svojo spremljevalko pa odgovorila:

»Nič, — nič. — Ne izpostavljajte se na vpogled, — pričakujemo in upajmo. — Evo, tu je sedaj kraljev lov.«

Ivanka je gledala proti ribniku. — Goljava je odmevala od lovskih trobent, od rezgetanja konj, od klincev gonjačev, lajanja psov, kateri so se pogrnali v vodo za jelenom. — Plemenita žival pa je z vzdignjeno glavo plavala

ustanove, vodovod, kopališče, pogrebni zavod in pokopališče. Sekcija prevzame toraj agende dosedanjega kulturnega odseka, in odseka za mestni pogrebni zavod. SSJ: Tanc, Kreuzer, Košuta; JDS: Tomažič, Bureš; SLS: dr. Verstovšek, dr. Jerovšek.

III. odsek: Stavbena in tehnična dela, olepšava mesta, razsvetljava, plinarica, mestno električno podjetje. Sekcija prevzame agende dosedanjega stavbnega, stanovanjskega odseka ter odseka za plinarico. SSJ: Postrak, Klančnik, Bahun; JDS: Vahar, Weixl; SLS: dr. Leskovar, dr. Verstovšek.

IV. odsek: Finance, kontrola financ, ekonomija-nadzorstvo mestne hranilnice, nadzorstvo mestnega kina. Odsek prevzame agende finančno-gospodarskega odseka. SSJ: Ozmec, Družovič, Bahun; JDS: Kejžar, Šošarič; SLS: dr. Jerovšek, Filipič.

V. odsek: Tržno nadzorstvo, aprovizacija, klavnic, mesnica, premogovna komisija, obrt, industrija in trgovina. Sekcija prevzame agende odsekov za obrt in industrijo, klavniškega in aprovizacijskega. SSJ: Hojnik, Čeh Karl, Bahun; JDS: Weixl, Bureš; SLS: Lorber, Filipič.

V kuratorij »Vesne«, ki tvori poseben odsek, so bili izvoljeni: župan Grčar (imenovan od vlade), Krajnc za SSJ, Tomažič JDS, dr. Jerovšek SLS in dr. Rostohar za narodne socialiste, ki bodo v tem odseku imeli svojega zastopnika.

Mesto odstopivšega obč. svet. Slanovca je bil izvoljen v mestni šolski svet proti glasovom klerikalcev in narodnih socialistov soc. dem. Bahun.

S tem je bil dnevni red izčrpan in župan je ob 21. uri zaključil sejo.

Dnevna kronika.

— Iz diplomatske službe. Legacijski svetnik Branko Lazarevič, doslej chargé d'affaires pri berlinskem poslanstvu, je bil imenovan za chargé d'affaires pri jugoslov. poslanstvu v Pragi.

— Vprašanje poslanskih dnevnic. Na vprašanje nekega novinarja, ali je res, da se bodo narodnim poslancem še nadalje izplačevale dnevnice, je finančni minister odvrnil, da bi bilo to protizakonito. Radi tega se je tudi ustavilo nadaljno izplačevanje. Pač pa se puste poslancem proste vozne karte. Vprašanje imunitete je zadeva ministrskega sveta, ki bo o njem razpravljal v eni svojih prihodnjih sej.

— Zakon o merjenju tovarnosti ladij (ladjemerstvu) objavlja »Uradni list« št. 1 od 3. jan. t. l., enako tudi zakon o luških pristojbinah.

— Gornja Radgona. Težka nesreča se zadela tukajšnjega kavarnarja in znanega narodnjaka g. Janka Čiriča. Pogorela je viničarija v Murščaku, ki jo je kupil šele pred par meseci; ž njo vred je šel v izgubo ves letošnji vinski

proti nasprotni strani. — Lovci so obstopili ribnik, bili so plemenitiši z ostrogami in pasovi, elegantne amaonke s trikotniki, potem gonjači v modrih oblekah s srebrnimi in zlatimi namizi, s škrlatastimi telovniki in visokimi škornji. — Klici so se vrstili in podili pse, — vsi pa so živili slast gonje in medsebojno koketirali, — nalepotili, se kazali v svoji sijajni ošabnosti, in se sukali in smukali v razkošnem bogastvu in sijaju. — Ivanka je pobledele, in njen oči so razširjene od groze, zrla — zrla. — Uboga žival, — uboga žival! —

Jelen je veličastno plaval proti nji, izma trnja je priplaval na kopno, po malo korakih se je obstal prav pri mladenci, — izmučen od štirurnega preganjanja, — uničen, premagan, obrnjen proti psom, ki so ga zasledovali, — in ki so se svesti si svoje zmage, vstavili, ter ga krotili s svojimi divjimi pogledi. —

Trenutek je bil skrajno tragičen. Mučna žalost se je izražala v pogledu preganjane živali, dve solzi sta potekali zdrknili iz oči v smrtne strahu.

»Uboga žival, uboga žival!« je šepetala Ivanka v svojem sočutju. —

Lovci, psi, lovske rogi, vse je vtihtilo, — bil je to oni svečanostno-žalostni, a istočasno neusmiljeno-resni trenutek, ki oznanja smrt ganega jelena. —

pridelek (čez 25 polovnjakov), dalje vsi sodi v kleti in viničarjevo premoženje. G. Čirič trpi čez 1 milijon škode. Domneva se, da je bil ogenj zaneten iz maščevanja, ker je g. Čirič kupil sekvestrirano posestvo, ki so si ga gotovi ljudje že »razdelili«, dasi seveda ni spadalo pod agrarno reformo. Poslopje ni bilo zavarovano. Čirič zasluži vsestransko pomoč.

— Nesreča na Fali. Močan vihar je te dni prekučil lesene stebre za luč pri delavskih hišah. Hčerka železničarja Webra se je 31. m. m. podala k sosednim otrokom in med potjo pobrala na tleh ležečo žico, polno električnega toka, ki jo je seveda takoj usmrtil. Mati je prihitela na lice mesta in hotela otroka rešiti bi bila tudi še ona kmalu postala žrtev. Le previdnosti delavcev je zahvaliti, da je bila rešena. Otroka so z desko odstranili od žice ter se vrši obdukcija.

— Za sprejem v orožništvo. Zanderijsko poveljstvo namerava izpolniti orožniške čete in je izdalo odlok, s katerim poziva k vstopu v orožniško službo vse one, ki bi se želeli posvetiti temu poklicu. Interesenti naj se javijo pri najbližji orožniški postaji, kjer dobe natančnejša pojasnila in navodila. Pristavljamo, da se zahteva za vstop odslužen vojaška doba in samski staa prosilca. Prva plača iznaša 1200 dinarjev na leto z draginjskimi dokladi, ki se ravna po pokrajinah; v Sloveniji iznašajo na pr. 7200 din. letno. Orožniki morejo napredovati v službi za kaplara, podnarednika, narednika II. razreda, narednika I. razreda in celo do orožniškega in administrativnega častnika. Čim delj časa služi, temvečji so njegovi službeni prejemki. Po treh letih službe ima pravico do ženitve in dobiva doklade za ženo in otroke, po desetletnem službovanju gre njemu in ženi pravica do pokojnine, po 30 letnem službovanju ali po dovršenem 55 letu starosti pa se mu prizna polna pokojnina.

— Navodila carinskim organom za postopanje s potniki. Finančni minister je poslal vsem carinskim organom razpis, v katerem pravi, da imajo v bodoče nastopiti napram potnikom pri carinskem pregledu bolj kulantno in dostojno nego dosedaj. Treba je tudi v bodoče skrbeti za to, da se ne bo iztihotapljalo valute, katerih izvoz je prepovedan in treba je gledati na predpise glede višine dovoljenih svot, vendar ne preveč tesnosrčno in se v slučajih, ko gre za par dinarjev več ali manj, ne sme takoj uporabljati zakonov in kazni. Posebno pa priporoča carinskim organom, naj bodo vljudni napram inozemcem, pred vsem podanikom nam prijaznih držav in zaveznic, kakor tudi napram tranzitnim potnikom, ki ne poznajo naših predpisov.

— Za observatorij v Beogradu. Ministrstvo za zunanje zadeve je dovolilo beograjskemu observatoriju, da sme

»Dampierre,« se je zdajci nekdo oglašil, — zabodete živali! — Du Barry, vi zabodete živali! —

Ivanka je stegnila roko proti onemu, ki je bil govoril, — velik, imeniten gospod je moral biti, — brezdvomno gospodar tova. —

Zabosti žival, ubiti jo, — ah ne, tega ne, — ona ne bi mogla prisostvovati takemu prizoru. —

»Ah, gospod, milost, milost za žival, ne ubijte jo,« — je zaprosila trepetajočim glasom. —

Ko je pa povzdignila oči k temu gospodu, je stopila vsa prestrašena par korakov nazaj in skoraj omedlela zašepetala: —

»Kralj, — kralj!« —

Ludvik XV. je hipoma skočil raz svojega konja, prestregel omahujočo mladenko s svojimi rokami ter vzkliknil: —

»Za Boga, mladenka se onesvečala!«

Ivanka pa je deloma že v nezvesti z nagnjeno glavo zaprla oči. — Opazila je bila še, da jo drži Ludvik XV. in tresoč se, je popolnoma zgubila zavest ter v omotici, ki jo je objela, zašepetala: —

»Plešite, skakajte, poljubite mladeniča, katerega ljubite!« — Prišel je oni, katerega ljubi moja vkleknjena duša, dražestni princ mojih sanj, — moj kralj! —

(Dalje prihodnjik.)

na račun reparacij naročiti iz Nemčije za 556.000 zlatih mark različnega potrebnega materiala.

— Stavka na skopljanski univerzi. Slušaatelj univerze v Skoplju so stopili prošlo soboto v stavko v protest proti temu, da vlada še vedno ni izplačala dovoljenih štipendij za oktober, november in december lanskega leta.

— Poslaniške palače v Beogradu. Francoski senat je odobril kredit za zgradbo velike palače francoskega poslanstva v Beogradu. — Tudi češkoslovaška vlada je kupila v notranjem delu mesta veliko poslopje, ki ga namerava adaptirati in dvigniti za eno nadstropje. V tem poslopju bodo prostori češkoslovaškega poslanstva in konzulata.

— Okraden župnik. V Dragi pri Sušaku so neznan zlikovec vdrl v župnišče v času, ko je župnik Vencelj Potonjak služil mašo. Odnegli so mu razne predmete v vrednosti 21.000 K. Ugotovljeno je, da so roparji po izvršenem zločinu prekorajili demarkacijsko črto.

— Komisija za rešitev spornih vprašanj med Jugoslavijo in Avstrijo se sestane tekom prihodnjega tedna na Dunaju. Komisija, sestavljena od 6 članov, bo rešila razna sporna vprašanja, večinoma trgovinsko-gospodarskega značaja. Komisiji bo predsedoval na povabilo avstrijske vlade in z izrecnim privoljenjem prezidenta Hardinga dunajski ameriški poslanik Mr. Washburn.

— Češki listi so znižali naročnino. Mnogi češki listi so z novim letom znižali naročnino in cene posameznih števk.

— Nemška mržnja proti Poljakom. Z 31. decembrom je prenehal izhajati eden najstarejših nemških listov »Thorner Zeitung«, ki je izhajal 162 let. Od l. 1760 je hrabro kljuboval vsem spremembam časa, ob koncu l. 1922 pa je častilivega novinarskega nestorja pokopala nemška mržnja proti Poljakom. List je namreč zadnja leta prešel v lastništvo nekega Poljaka in je zagovarjal sporazum med Nemci in Poljaki, ne da bi se sicer eksponiral za Poljake. Ali tudi to je bilo Nemcem preveč. Napovedali so mu bojkot, naročniki so odpadali in inserati izostajali. Ni preostalo drugega kot da se je pa 162 letnem izhajanju poslovil od sveta.

— Število občin na Češkoslovaškem. Češki listi objavljajo sledečo statistiko: Na Češkem je 8056, na Moravskem 2890, v Šleziji 451, na Slovaškem 3520 in v Podkarpatski Rusiji 483 političnih občin. Češkoslovaška republika šteje tedaj 15.400 občin.

— Kako skrbe v češkoslovaških vojašnicah za izobrazbo vojakov. »Prager Presse« prinaša o kulturnem delu v češki vojašnici sledeče zanimive podatke: Pri vsakem polku obstoja kulturna sekcija, ki je sestavljena od častnikov in vojakov. Sekcija razpolaga s knjižnico in čitalnico, prireja redna predavanja, gledališke predstave in druge poučne in zabavne prireditve. Sekcije so priredile v minulem letu 324 gledaliških predstav, med temi 59 marionetnih iger, 543 gledaliških predstav za vojaštvo pa so dala redna gledališča. Za vojaške se je vršilo 885 kinematografskih predstav. Vse sekcije skupaj so imele v dobi od 1. februarja do 31. julija minulega leta 898.327 kron dohodka; izdale so za nabavo knjig 346.024 kron, za čitalnice 129.076 K in za razne kurze 21.238 K.

— Morilec poljskega prezidenta Narutowicza, akad. slikar Niewadomski, bo ustreljen dne 24. januarja, če medtem ne izide odlok o pomiloženju.

— Lesene hiše na račun reparacij. Ministrstvo za socialno politiko je dobilo iz Nemčije na račun reparacij prvi transport lesenih hiš, ki bodo postavljene v Beogradu na prostoru pred Woffertovo pivovarno in ki bodo nakazane v prvi vrsti vojnim invalidom.

— Položaj naših izseljencev v Ameriki. Iz nekega našega ameriškega lista doznavamo, da zavzemajo naši jugoslovanski izseljenci v Ameriki odlični položaj, večina je res delavcev, toda naši ljudje so tudi na mestih guvernerjev, univerzitetnih profesorjev, zdravnikov, učiteljev, advokatov, sodnikov, filozofov, novinarjev, pesnikov, književnikov, inženjerjev, tovarnarjev, trgovcev itd. Dalje imamo v Ameriki 35

dnevnikov in tednikov, 15 modernih tiskaren, 2 veliki banki in mnogo drugih podjetij in zavodov.

— Incident Stambolijskega na madžarski meji. Pred par dnevi je potoval bolgarski ministrski predsednik Stambolijski iz Prage preko Madžarske nazaj v Sofijo. Na madžarsko-jugoslovenski meji pri Subotici pa so ga madžarski obmejni in carinski organi zaustavili in zahtevali pregled njegove prtljage, čeravno do tega po mednarodnem pravu niso imeli pravice. Stambolijski je pokazal svojo diplomatsko legitimacijo, toda madžarski obmejni organi se niso dali prepričati in Stambolijski je moral ostaviti kovčke na Madžarskem ter potovati dalje brez njih. Iz Subotice je na to Stambolijski poslal madžarski vladi brzoglasen protest proti takemu postopanju obmejnih organov ter zahteval, da mu nemudoma pošljejo prtljago, ker bo sicer urvedel diplomatsko postopanje proti Madžarski. Madžarska vlada je seveda takoj tudi brzoglasno poslala obmejnemu organom primerno lekcijo ter se opravičila tudi pri Stambolijskemu.

— Vatikanske pomote. Znano je, da je papeževa božična enciklika povzročila mnogo razburjenja v Franciji in živahnih komentarjev v Italiji. Izgleda, da je stvar postala papežu nekoliko neprijetna in sedaj razglašajo iz Vatikana, da je bil italijanski prevod, po katerem so izdelani prevodi na ostale jezike, ravno na kočljivih mestih netočen. Dober umik!

— Deficit italijanskih državnih železnic je bil vsled najnovejših odredb za štedenje zmanjšal za pol milijarde lir.

— Mednarodna valutna konferenca. »Prager Presse« poroča, da se v kratkem sestane v Londonu mednarodna valutna konferenca, katere se udeležijo zastopniki vseh velikih bank. Konferenci bo predsedovala Angleška banka (Bank of England).

— Pravilni hitrost radiotelegrafije. Ta dni je velika radiopostaja v Newyorku vprašala radiopostaje v Parizu, Londonu, Berlinu in Bergen, kakšno je tam vreme. V teku 45 sekund je prišel prvi odgovor iz Londona: »droben dež«. Deset sekund za tem je odgovoril Bergen: »oblačno«. Tretji odgovor je prišel iz Pariza: »lepo vreme«. V teku dveh minut in 35 sekund pa je odgovoril tudi že Berlin: »mraz, sneg«. V teku dveh minut in pol so torej v Newyorku izvedeli, kakšno je vreme po raznih krajih Evrope.

— Osmi svetovni poštni kongres. Spomladi se vrši v Stockholmu v pomeni osmi mednarodni svetovni poštni kongres, ki bo spojen s proslavo petdesetletnice osnovanja svetovne poštne zveze. Mednarodna poštna zveza obsega danes 70 držav, uštevijo tudi nekatere kolonije, ki imajo lastno poštno organizacijo. Švedsko generalno poštno ravnanje bo poskrbele za to, da si bodo udeleženci kongresa ogledali lahko vse važnejše kraje države.

— Demonstracije proti novoimenovanemu kardinalu v Lisaboni. »Le Journal« poroča iz Lisabone, da je eksplodiralo v raznih cerkvah v bližini italijanskega poslanstva petnajst dimnih bomb. Človeških žrtev ni. Oblasti so aretirale več oseb, ki so osumljene, da so v zvezi s tem napadom. Atentat je delo radikalnih ekstremistov, ki so hoteli na ta način protestirati proti ceremonijelni podelitvi kardinalskega klobuka nunciju Locatelliju.

— Trockij prorokuje. Vrhovni poveljnik ruske rdeče vojske, diktator Trockij je na nekem sestanku na novem leta dan prorokoval, da bo v tem letu izbruhnila velika svetovna revolucija, ki ne bo prizanesla niti Ameriki, katera bo sledila usodi Evrope. Što se babi htelo, to se babi snilo! — pravi hrvatski pregovor.

— Pobuna italijanskih stražarjev. Ker je Mussolinijeva vlada radi štedenja podredila policijski korpus (guardie reali) vrhovnemu poveljstvu orožnikov (carabinieri) je prišlo v več italijanskih mestih do upora stražarjev. V Turinu je moralo proti stražarjem nastopiti vojaštvo. Bilo je več mrtvih in ranjenih. Krvav je bil tudi upor v Trstu. Sedaj vlada povsod zopet mir in red.

— Brezposelnost na Dunaju. Z nastopom zime na Dunaju »ot« začela

naraščati brezposelnost. Najhujša brezposelnost vlada seveda tam, kjer so največja industrijska mesta, posebno pa ona, s slabo valuto, ki morajo pa pri tem upoštevati surovine iz inozemstva. Tam vsled draginje pada produkcija in posledica tega je naraščanje brezposelnosti. Ze meseca decembra je bilo na Dunaju 5000 natakarev, 2000 stavcev in tiskarjev, 5500 zidarjev, 2700 krojačev, 3000 čevljarjev, 16.000 kovinskih delavcev brez dela in te številke od dne do dne naraščajo. Če pomislimo, da ima najmanj polovica tudi družine, si lahko predstavljamo bedo, ki vlada v velikih mestih.

Dopisi.

Od Sv. Barbare v Slov. gor. Dne 28. decembra 1922 je ponesrečil tukajšnji posestnik, gostilničar in mesar gospod Jakob Kramer na ta način, da se je preneglo peljal s svojim zelo živim konjem. Konj se je splašil in Kramer je tako nesrečno padel z voza, da si je nalomil desno nogo. Neumorno marljivemu obrtniku naše sožalje in želimo mu, da kmalu okreva. — Tukajšnja okrajna cesta proti Ciglencam in Mariboru se od okrajnega zastopa pri Sv. Lenartu tako mačehovsko oskrbuje, da je že popolnoma izgubila značaj okrajne ceste in vsakdo to cesto danes nazivlje „okrajni blatni klanec“. — Ni čuda! Ta cesta je slabša ko vsaka občinska, in jarkov in rumene ilavice je do kolen. — Radovedni smo, zakaj okrajni odbor še pobira od nas okrajne doklade? — Najbrž samo za popravilo cest proti Malni in Gočavi. — Kakor smo zvedeli, proti temu ne pomaga nobena pritožba. Pride baje — če se kdo pritoži — en gospod od okrajnega odbora Sv. Lenart, si to „okrajno lužo“ ogleda, če ima priliko, nahruli tukajšnje orožništvo, zakaj cesto naznanja, kaj to orožnike briga, — zašči mogoče diete in odide. — Okrajna cesta pa ostane „okrajna luža“, kakor je bila. — Ker si ne vemo drugače pomagati, razglasimo to širši javnosti, da si o okrajnem zastopu Sv. Lenart sklepa svoja mnenja. Barbaržani.

Rimske Toplice. Naša poštna upraviteljica Marija Gorčar, hčerka znanega narodnjaka Gorčarja, ki je pred kratkim umrla v Mozirju, je padla tako nesrečno, da si je desno nogo na kolenu v sklepu izvilila. Zelimo ji skorajšnje okrevanje.

Radeče pri Zidanem mostu. Silvestrov večer v sokolski dvorani je uspel sijajno. Vsi prostori so bili napolnjeni do zadnjega kotička. Lepo so uspeli igre in alegorija „Srb, Hrvat, Slovenec“. Med odmorem je kakor navadno skrbel za smeh naš br. Žane. Vse pripoznanje gre sestrin Erni Burgerjevi. Hvala vsem, ki so pomagali prirediti tako krasen zabavni večer. Težko pričakujemo od dramatičnega odseka „Jugosl. Matice“. Sešarkovo igro: „Doljski župnik“.

Loka pri Zidanem mostu. Prvo krat je nastopil na Silvestrovo naš dramatični odsek v „Treh tleh“. Solska soba je bila nabito polna. Pripoznanje gre priveditelju g. R. Jenčinu, ter igralcem g. Magajnu in g. Ravniku. Vobče se je igralo izborno.

Burno zborovanje mariborskih javnih nameščenecv in železničarjev.

Protest proti zvišanju najemnine.

Maribor, dne 4. januarja.

Nocoj je sklicalo mariborsko društvo javnih nameščenecv in vpokojencev v zvezi z izrednim občinim zborom Zveze jugoslovanskih železničarjev protestno zborovanje proti nameravanemu zvišanju najemnine. Veliko zanimanje za to vprašanje dokazuje številna udeležba. Velika dvorana Narodnega doma z galerijo vred je bila nabito polna, tako da je mnogo ljudi moralo vsled pomanjkanja prostora odhajati. Tudi ženstvo je bilo močno zastopano in se je precej glasno udeleževalo razprav.

Zborovanje je otvoril predsednik društva državnih nameščenecv prof. Pečovnik, ki je kratko in stvarno nastopal težak položaj javnih nameščen-

cev. Prof. Pečovnik je tudi z moško roko izborno obvladoval nad dveurno zborovanje razburjenih duhov ter ponovno strogo zavrnil demagoge, ki so hoteli v kalnem ribariti in speljati dostojno manifestacijo na politično polje. Tako je moral n. pr. prof. Vesjenjak sredi svojih demagoških napadov na socialnega ministra umolkneti.

Kot referent je nastopil sodni svetnik dr. Vidović, ki je z izredno jasnostjo stvarno razlagal zakon o stanovanjih in novi pravilnik. Opozoril je na ugodnosti in zaščito, katero nudi pravilnik najemnikom. Iz občinstva so mu stavili številna vprašanja o mnogih dvomljivih točkah pravilnika; zlasti se je tožilo nad izostalo zaščito podnajemnikov. Dr. Vidović je vsa vprašanja jedrnatno pojasnil in pripomnil, da lahko podnajemniki iščejo zaščito pri sodišču z naredbo o oduševstvu. Kjer pa ne pride do sporazuma med najemnikom in hišnim posestnikom, bo odločalo razsodišče pri stanovanjskem uradu.

V imenu železničarjev je govoril postajenačelnik Mohorko o položaju v občini, zlasti železničarjev, žigosal razcepljenost železničarjev po raznih frakcijah, med tem večinoma političnih, kar baje najbolj tlači njihove stanovske interese.

Za invalide, vdove in sirote, ki so bili poleg uradnikov tudi oškodovani z razpustom narodne skupščine in jih tre sedaj zvišanje najemnine, je govoril invalid Kopina.

Na zahtevo nekaterih medklicateljev je dobil besedo tudi narodni poslanec Brandner, ki je govoril o nastanku zakona o stanovanjih v zakonodajnem odboru in o nezanimanju, ki je vladalo za ta zakon v tem odboru. Povdarjal je, da so glasovali za ta zakon tudi 3 slovenski poslanci in sicer klerikalca Sušnik in dr. Gosar ter samostojnež Majcen.

Za hišne posestnike se je oglašil profesor Marin, ki je primerjal visoko zvišanje cen raznih življenskih potrebščin z baje samo petkratnim zvišanjem stanarine. Med zborovalci je zbudil njegov nastop veliko ogorčenje, tako, da je moral s svojim izvajanjem vsled oglušujočega trušča prenehati. Uradniki so izjavili, da uvidevajo težaven položaj hišnih posestnikov ter so tudi pripravljene plačevati višjo najemnino, če se jim povišajo plače oziroma prizna stanarina.

Konečno so bile soglasno sprejete sledeče

RESOLUCIJE:

I. Državni nameščenci in železničarji odklanjajo vsako zvišanje najemnin tako dolgo, dokler se jim ne priznajo stanarine v taki višini, da bi bile mogoče z njimi kriti zahteve hišnih posestnikov po višjih najemninah v okviru višine priznanih stanarin.

II. Zahtevajo, da se prisili banke in druge v zakonu navedene fizične in juridične osebe, da takoj prično z gradnjo stanovanjskih hiš za svoje uslužbenice in za svoja podjetja ter da se jih prisili, da takoj izročijo svoje poslovalne prostore, ki so služili poprej stanovanjskim namenom temu prvotnemu namenu.

III. Zahtevajo, da se novelira zakon o stanovanjih v tem smislu, da se zaščitijo podnajemniki prav tako, kakor najemniki.

III. Zahtevajo takojšnje zvišanje draginjskih doklad za 100%, izplačilo 13. plače in ukinjenje maksimiranja prejemkov nižih uslužbenecv.

JDS.

TAJNIŠTVO DEMOKRATSKE STRANKI V MARIBORU za oblast.

no organizacijo stranke in za Maribor je odslej stalno v Cankarjevi ul. št. 1, pritlično. Tam so tudi klubski lokali za seje strankinih organizacij in za sestanke strankinih pristašev. Tam naj oddajajo člani stranke vse svoje želje, zadeve, prošnje itd. Tam so na vpogled volilni imeniki za Maribor. Uradne ure so od 8.—12. ure dopold, ter od 16.—18. ure popoldne.

—□—

Mariborske vesti.

Maribor 5. januarja 1922.

ČESTIT BOŽIĆ

želi čitaocima pravoslavne vere

„TABOR“.

m Minister dr. Niko Zupanič v Mariboru.

V soboto, dne 6. januarja ob 9.20 dospe v Maribor minister dr. Niko Zupanič.

m Kako so klerikaleci nasamarili narodne socialiste. Nad eno leto so gospodari klerikaleci v bratski slogi s socialistično večino na mariborskem magistratu. Neprijetni pa so jim postali narodni socialisti, ki so tudi vstopili v delovno večino. Ker se niso hoteli pokoriti rimske-internacionalni diktaturi, jih je bilo treba na nekak način odpraviti. In klerikaleci jezuitje so prevzeli vlogo »venbacitelja«.

Dr. Jerovšek in Zebot sta plezala krog narodnih socialiste, dokler jih nista spravila na lim. In reči moramo, da se jim je to sijajno posrečilo. Parkrat so se klerikaleci igrali opozicijo, kar je pri narodnih socialistih vzbudilo zaupanje, predlagali nezaupnico županu in stvar je bila končana. NSSarji so oddžili mandate, izstopili iz delovne večine in prešli v opozicijo. In to so hoteli klerikaleci doseči. Črni so bili zasigurani, da se jim narodnih socialistov ni več bati, so spremenili navidezno taktiko in sedaj vozijo zopet po starem tiru. Glasovali so celotno za socialističnega podžupana, ter se dali voliti v vse odseke, iz katerih so izrinili narodne socialiste. Seveda so skušali z blatom, ki pada nazaj na nje, oškropiti tudi demokrate. »Straža« je prinesla več notic in poročil izpod posvečenega peresa duhovnika dr. Jerovškega, v katerih se je zaganjala v demokrate, češ da so se zvezali z soc. demokrati in servirali svojim čitateljem druge podobne »resnice«. Vsak treznomislec človek pa lahko spozna klerikalno hinavščino in značajnost, kateri ni prepodno nobeno sredstvo, samo da doseže svoj cilj, pa če se treba zvezati s samim luciferjem!

m Podatki o poslovanju okrajnega glavarstva v Mariboru v letu 1922. Dostih in v zapisniku vpisanih spisov je bilo za okoli 66.394, za mesto 3326, predsedstvenih spisov pa 2494, skupaj 72.214 spisov. Izdalo se je v mestu Maribor koncesijskih listin izvzemši gostilni 16, obrtnih listov za rokodelske obrti 64, za proste obrti 174. Gostilniških koncesij se je za samo obstoječe obratne prostore izdalo 15, oddaja v najem se je dovolila v 6 slučajih. Zbrisa se je v mestu koncesioniranih obrtov izvzemši gostilni 8, rokodelskih 32, prostih pa 76. V mariborskem okraju se je izdalo koncesioniranih obrti izvzemši gostilniških 45, rokodelskih 143 in prostih 210. Gostilniških koncesij na že obstoječih obratnih prostorih se je izdalo 27, zbrisa pa 40, oddaja v najem se je potrdila v petih slučajih. Zbrisa se je koncesioniranih obrti izvz. gostilniških 46, rokodelskih 24 in prostih 25. Izdalo se je 1484 orožnih listov, 697 državnih lovskih kart, 161 lovskih kart za pazničke. Lovskih pravic se je oddalo za šest let v najem 118 za skupno letno najemnino 158.764 D 50 p. Dovoljenje za nabavo razstrelilnih snovi se je izstavilo 50, za skupno 1272 kilogramov. Novih potnih listov se je izstavilo 1010 komadov, vidiralo se je 4653 komadov. Prodalo se je živinskih potnih listov za čez 2 leti staro živino 17.953 komadov, za pod 2 leti staro živino 9831, za koze, ovce in svinje 6722 komadov, skupno živinskih potnih listov 34.506 komadov. Prodalo se je posejskih knjižic 894, delavskih knjižic 1353. Blagajniški promet je znašal v prejemkih 809.424 D 47 p. v izdatkih 782.236 D 87 p. Izstavilo se je obmejnih izkaznic našim ljudem 3046, vidiralo za avstrijske prebivalce 1258 izkaznic. Ženitbene oddice se je snregledalo v 192 slučajih, občinske volitve so se vršile v 8 občinah. Društvenih prireditev se je dovolilo 183, v stanovanjskih zadevah se je posredovalo v 612 slučajih, opcijskih izjav je bilo vloženih 713, za državljanstvo je bilo 58 prošelj, shodov se je prijavilo 209. Godbenih licenc se je vidiralo 40, licenc za vrtiljake se je iz-

dalo 17, krošnjarskih dovoljenj pa 77. Prijav za sečnjo je bilo 44, dovolilo se je posekati na golo 41.85 ha, prebiralno pa 621.28 ha. Klavnihi dovoljenj za živino za kmete (za razprodajo) se je izdalo 835. Invalidna komisija je poslala 36 dni, naborna pa 18 dni. Drugih komisij se je izvršilo 416. Strank, ki so prišle bodisi prostovoljno po informacije na okrajno glavarstvo, bodisi so bile vabljenе, je bilo nad 40.000. Nabava strupa se je dovolila v 40 slučajih, prevoz mrličev se je dovolil v 70 slučajih. Vinotoč pod vejo se je dovolil v 95 slučajih, 12 prošelj se je odbilo. Gostilničarjem se je dovolilo točiti na prostem v 17 slučajih. Prekoračenje policijske ure v gostilnah se je dovolilo v 342 slučajih. Kaznovanih se je bilo 2010 strank, skupna denarna kazen znaša 88.279 D, skupna zaporna kazen pa 11.175 dni. Večji del zaporne kazni je pokrajinska uprava spremenila v denarne kazni. Kaznovalo pa se je radi važnejših prestopkov in sicer radi potnih predpisov 692 strank na 23.975 D in 10.982 dni zapore, radi policijske ure 46 strank na 5870 D, radi pijanosti 70 strank na 2565 D in 48 dni zapore, demonstrativnega dejanja 9 strank na 345 D in 5 dni zapore, radi kaljenja nočnega miru 55 strank na 1480 D in 5 dni zapore, radi nedostojnega vedenja 19 strank na 605 D, radi avtomobilnih predpisov 11 strank na 240 D, trpinčenja živali 6 strank na 150 D, radi gozdnega zakona 24 strank na 7865 D, radi obrtnega reda 318 strank na 27.857 D in 38 dni zapore, živ. kuž. zakona 141 strank na 4250 D, radi mazaštva 3 stranke, radi orožnega patenta 46 str. na 490 D in 55 dni zapore, radi krošnjarsstva 9 strank na 235 D, radi lovskih predpisov 11 strank na 1720 D, radi neopravičenega posredovanja pri prodaji zemljišč 9 strank na 4850 D. Seveda je še ogromno drugih stvari, ki se ne navedejo.

m Stare knjige, dobro ohranjene in primerne za javno knjižnico, kupuje po najvišjih cenah »Ljudska knjižnica«. Ustmene ali pismene ponudbe naj se naslovijo na »Ljudsko knjižnico« v Narodnem domu ali na uredništvo »Tabora«.

m Slovenske gospodinjke opozarjamo, da je izšel Gospodinski koledar, ki ga je uredila naša pesnica Uta in ki se je vsled svoje praktične uredbe lanske leto zelo priljubil ter poponoma urvedjavil. Dobi se v vseh knjigarnah, člani ga pa dobe v pisarni Jugoslovanske Matice, Ljubljana, Pred škofijo 21.

m Razprodajo čevljev priredi tvrdka Dragojin Roglič na Koroški cesti 19 po novem letu. Več je razvidno iz inserata v današnji številki.

m Jugoslov. Matici je daroval gosp. Adolf Braun 100 D. Iskrena hvala!

m Podružnica društva upokojencev južne železnice naznanja tem potom svojim članom, da se vrši v nedeljo 21. t. m. ob 9. uri dopoldan v Gambri-novi dvorani v Mariboru redni občini zbor. Vabljeni so vsi člani, da se zborovanja udeležijo. Dnevni red glasom društvenih pravil. — Predsedstvo.

m Pevski zbor Glasbene Matice v Mariboru priredi v soboto, dne 6. t. m. za svoje člane in prijatelje zbora v veliki in mali dvorani Narodnega doma družabni večer s petjem, godbo, komičnimi prizori, plesom itd. Začetek ob 20. uri zvečer. Vstopnine ni, pač pa se bodo v svrlo kritja stroškov pobirali prostovoljni prispevki. — Odbor.

m Volitve v pokojniški zavod. Dne 8. t. m. ob 8. uri (20.) se vrši v gostilni Stara pivarna v Gregorčičevi ulici sestanek druge skupine (trgovina in spe-dicija) katerega naj se zanesljivo udeležijo vsi vabljeni zaupniki.

m Trgovski ples. Kakor smo že enkrat razglasili, se vrši v soboto dne 18. t. m. trgovski ples, katerega priredi trgovski gremij v Mariboru v korist trgovski nadaljevalni šoli in nameravani ustanovitvi trgovskega doma. Vabila se že razpošiljejo in bodo do 8. t. m. vsem onim, od katerih smo imeli naslove, dostavljena. Ker nam pa mnogo naslovov manjka, prosimo vse one ki ne dobe vabila in bi se te prireditve radi udeležili, naj oddajo svoje natančne naslove pri trgovskem gremiju ali pa pri sledečih tvrdkah: Vilko Weiskl, Drago Rosina, J. Balon, Alex. Starkel, I. N. Soštarič, Pinter & Lenart, Miloš Oset, Karl Worsche, J. Sirk in J. Ran-tner.

m O lepota Slovaške. Sinoči se je vršilo v mali dvorani Narodnega doma predavanje o lepotah Slovaške, ki ga je priredila Jugoslov.-českoslovaška liga. Predavanje je bilo izredno dobro obiskano, dvorana natlačena polna, tako da mnogo občinstva sploh ni dobilo prostora. Skioptične slike je razlagal dr. A. Reisman. Približno eno uro so se vrstile pred nami pester, krasne in romantične slovaške pokrajine; spoznali smo zanimive ljudske tipe in običaje ter čudovito lepo slovaško ljudsko umetnost (vezenine), videli smo ostanki davne preteklosti, tako na pr. Svatoplukov grad v Nytriu itd. Slike so zelo lepe in uspele, izbrane z umetniškim okusom in so vzbujale med gledalci pravo vznemirjenje nad lepotami bratske Slovaške, dežele, ki je bila pred prihodom Madžarov najbližja in najosrednejša Jugoslovanom. Hvaležni smo Jugoslov.-českoslovaški ligi za ta užitek, občudovati pa moramo agilnost in čedekovitost českoslovaške vlade, ki podpira to propagando. Českoslovaška ima namreč državno centralo za skioptične slike, ki jih daje na razpolago predavateljem in društvom doma in v inozemstvu. Tudi Jugoslovani imamo krasne pokrajine in zanimive narodne tipe in vendar — kako malo storimo, da bi jih spoznali sami in kako malo šele, da bi jih spoznali v inozemstvu! — Mariborčani bi želeli, da tukajšnja jugoslov.-českoslovaška liga priredi več podobnih večerov in da ponovi tudi predavanje o lepotah Slovaške.

m Ljudska univerza. V ponedeljek dne 8. t. m. ob pol 8. uri zvečer predava v mali kazinski dvorani g. prof. Pavai o Tolstoj. Tolstoj je eden najtipičnejših predstavitev ruskega duha in ruske literature, zato ga mora natančneje spoznati vsak človek, ki se hoče izobraziti. Priporočamo kar najboljši poset tega predavanja. V bodoče se bodo predavanja vršila redno ob ponedeljkih.

m Važen sestanek mariborske krajevene skupine zveze industrijev. Mariborska krajevena skupina Zveze industrijev na slovenskem ozemlju sklicuje za torek dne 9. t. m. ob 3. uri popoldne v mali Götzovi dvorani svoje člane k važnemu sestanku, pri katerem se bodo obravnavala nekatera aktualna vprašanja, tisoča se industrije. Na dnevnem redu so med drugim davčne zadeve, vprašanje inozemskih, v naši državi zaposlenih kvalificirancev, nova devizna politika, železniški promet ter vse panoge socialnega zavarovanja.

m Ustanovni občni zbor »Društva prijateljev angleškega jezika in prosvete v Mariboru« v kmečki sobi Narodnega doma je sinoči ob številni udeležbi lepo uspel. Izvolil se je sledeči odbor: Dr. Josip Rapoc, predsednik, dr. Fran Toplak, podpredsednik, ravn. J. Zupančič, blagajnik, Fran Peternel, tajnik za slov. korespondenco, Niko Štempihar, tajnik za angl. korespondenco, dr. Janko Kotnik, knjižničar, gdč. Nada Vrščaj, gospodar. Članarina se je določila na 2 din. mesečno. Društvo je našlo zavetništvo v poslopu realke, kjer se bodo tudi vršili učni tečaj angleškega jezika. Na predlog g. prof. dr. Kotnika se otvorita samo začetniški in konverzacijski tečaj. Tekom razprave se je pojavila možnost, da se ta namera prav kmalu uresniči. Vendar bo društvo stremilo za tem, da pridobi za te kurze strokovno angleško moč, ki pa ji je treba zagotoviti obstanek. To pa je mogoče le tedaj, če se priklasi čim več udeležencev na tečajih. Prijavna polja ostane tudi še nadalje razpoložena pri zdravniku dr. Fr. Toplaku, Glavni trg 18.

m Klub jugoslovenskih rez. častnikov v Mariboru ima v torek dne 9. t. m. ob 5½. uri odborovo sejo v Narodnem domu. Ker se isti večer vrši elitni koncert, se naprošajo tovariši odborniki, da pridejo točno k seji. Na dnevnem redu je več važnih točk.

m Pečnikov učni zavod za ritmično gimnastiko in moderne ples priredi v nedeljo 7. t. m. zopet opoldanski ples od 11. do 12. ure. Zadnja opoldanska plesna prireditev je bila zelo dobro obiskana, kar je pokazalo, kako se elegantni mariborčani zanimajo za take zabave. S 15. t. m. prične novi učni kurz za moderne ples; v tem kurzu se bodo poučevali tudi tango, camel-walk itd. Vpisovanje v Krekovi ul. št. 8, dnevno od 11. do 12. ure.

m Pozor pred goljufi. Te dni sta dve dekleti nabirali z lastnoročno pisano polo za društvo revnih učencev ter v Krekovi ulici izvalili strankam zlatne svote. Pokazala je ena med njimi — ko se je zahtevalo, naj se legitimira — droben listič z žigom Glasbena Matica in podpisom Topič, ki ga je sigurno kje izmaknila. Opozorjamo občinstvo, da pobirajo v društvene namene izključno le člani odbora. Pač pa je delo društva vsem želim vodstvom v svrhu propagande nabirale pole, ki so pa izključno pisane s strojem in overovljene z društvenim žigom. Potom takih pol so marljivo šolarji nabirali v krogu svojih znancev veliko števil članov in društvo znatno podprli. — Vse lastoročno pisane pole brez društvenega žiga pa so predzra goljufija in vodstvo bi bilo občinstvu zelo hvaležno, ako bi bilo mogoče take laži-nabiralke zaslediti ter izročiti zaslužni kazni. Društveno vodstvo.

m Samomor. Danes dopoldne se je vršel kočijaž ravnatelja Narodne banke, Ferdo Valenčič v samomorilnem namenu na tiru pred vojaškim skladiščem Ob železnici pod lokomotivo. Bil je seveda na mestu mrtev. Zjutraj je obvestil svojega gospodarja, da radi slabega vremena ne bo zapregel. Pozneje je izročil ključ vrtarju ter mu rekel, da gre »pod lokomotivo«. O tem se bile takoj obveščene varnostne straže, toda mož je med tem že izvršil svoj namen. Vzrok samomora ni znan. Bil je že pet let v tej službi in ni kazal nezadovoljstva.

Narodno gledališče.

Repertoire:

Petek, 5. jan. »Užitkarje«, C (Kuponi). Premijera.

V soboto 6. jan.: ob 15. uri »Golgota«. Izv. — Ob 19½. »Faust«, izv. Gostovanje Zd. Knittla, člana Narodnega gledališča v Zagrebu.

V nedeljo, 7. jan. ob 15. uri »Mrak« izv. Vpizori jugoslovensko napredno akademsko društvo »Jadrani« iz Ljubljane. — Ob 19½. uri »Baron Trenk«, izv. (Kuponi).

V ponedeljek, 8. jan.: ob 15. uri: »Pogumni Tonček« mladinska predstava.

V torek, 9. jan. »Užitkarje«. Gostovanje v Celju.

Užitkarji

Kmetiška tragedija v treh dejanjih. Spisal Alojzij Remec. Režira Vale Bratina.

O S E B E:

Užitkar	Bratina
Njegova žena	Suštarjeva
Njuna snaha	Buksekova
Njen sinček, užitkarjev vnuk	Rasbergerjeva
Sosed	Grom
Njegov sin, snahin ženin	Janko
Mešetar	Kosič
Sodnik	Rasberger
Star kancist	Jerman
Mlada gospodična	Savinova
	Kraljeva
	Petkova
	Haračovičeva

Troje kmetških žensk
Dejanje se vrši v današnjem času od adventa do pusta.

»Užitkarje«. Opozorjamo cenj. občinstvo na današnjo premijero »Užitkarjev«, najnovejšo in najboljšo Remčevo dramatsko delo. Pri predstavi bo navzoč avtor sam. Naša dolžnost je, da v kar največjem številu posetimo današnjo predstavo, ki bo nedvomno nudila lep umetniški užitek.

»Faust«. V soboto, 6. jan. gostuje v »Faustu« nam že znani in prikljubljeni tenorist g. Zdenko Knittel, član zagrebške opere.

»Mrak«. V nedeljo 7. t. m. ob 15. uri vpizori v tukajšnjem gledališču jugoslovensko napredno, akademsko društvo »Jadrani« iz Ljubljane znamenito Petrovičovo dramo »Mrak«. Zvečer ob 19½. pa se vpizori zadnjič v sezoni prikljubljena opereta »Baron Trenk«.

Sprememba repertoarja. V soboto 6. t. m. ob 15. uri odpade predstava »Pogumni Tonček«, ker je zadržana vojaška godba.

V torek, dne 9. t. m. gostuje mariborsko gledališče v Celju z najnovejšim Remčevim delom »Užitkarje«, kmetiška tragedija v treh dejanjih.

Nekaj važnejših določb iz novega stanovanjskega pravilnika.

Stanovanjski urad objavlja:

Ker je s 1. januarjem 1923 dobil obvezno moč novi stanovanjski pravilnik z dne 29. nov. 1922 razglašen v Uradnem listu pokrajinske uprave za Slovenijo pod št. 420, opozarjajo se stranke zlasti na nastopne odredbe istega:

1. V smislu čl. 7 novega stanovanjskega pravilnika, imajo one stranke, katere posedujejo novo zgradbo v kraju svojega bivališča oproščeno vseh omejitev, ali dobe tako novo zgradbo, stanujejo kot najemniki v tuji hiši, v roku 15 dni predložiti stanovanjskemu oblastvu prijavo o svojem dosedanjem stanovanju.

2. V smislu čl. 13 mora lišni posestnik, če se stanovanje izprazni, najkasneje v 15 dneh, odkar mu je znano, da se najemnik izseli, in v 24 urah, ko se je najemnik izselil, o tem pisмено obvestiti stanovanjsko oblastvo v Mariboru, po čl. 14 pa, če lastnik ne učini prijave v smislu čl. 13 in odda tozadevno stanovanje komu, ali če učini tozadevno prijavo še le ko je oddal stanovanje, ali če se brez dovolila stanovanjskega oblastva kdo vseli v tozadevno stanovanje, dodeli stanovanjsko oblastvo to stanovanje komu drugemu, vseljena oseba ali lastnik pa se mora izseliti.

3. V smislu čl. 23 pa mora vsaka stranka, katera se obrača na stanovanjsko oblastvo za intervencijo, vnaprej plačati v gotovini 20% pristojbino od enomesečne dosedanje najemnine, ter so od te pristojbine oproščene samo one stranke, ki imajo potrjeno pristojno oblasti o siromašnem stanju.

Vsled tega se pozivajo tudi one stranke, katere so tuuradno že predale prošnje za dodelitev družinskega stanovanja ter se reflektirajo na tako, da tuuradno naknadno plačajo gori imenovano pristojbino 20% pristojbino, ker se sicer njihove prošnje ne bi moglo upoštevati.

Pri tem se naglašja, da v smislu čl. 14 stanovanjskega pravilnika stanovanjsko oblastvo od 1. jan. 1923 ima pravico dodeljevati samo izpraznjena stanovanja.

Nadalje se pripomni, da imajo v smislu čl. 14 prvenstveno pravico do stanovanj v obč. aktivni državni in samoupravni uradniki in uslužbenici, ki so službeno vezani na dotični kraj in oseb, ki se morajo izseliti, ker njih stanovanja podirajo, če so bile take osebe člani (domovinci) dotičnega kraja pred dnem 25. julija 1914, potem osebe, ki se bavijo s posli širšega javnega interesa.

4. V smislu čl. 19 ne veljajo razen odredb čl. 20 za podnajemnike omejitve po novem zakonu o stanovanjih in po stanovanjskem pravilniku. Vsled tega stanovanjsko oblastvo ne razpolaga s sobami, katere se oddajajo v ponajem, ter tudi ne v višino najemnine teh sob. V smislu čl. 20 pravilnika pa ima lastnik pravico, da je deležen od dne 1. jan. 1923 podnajemnine, ki jo dobi najemnik z oddajanjem posameznih delov, in sicer:

- a) za prostore z opremo 15%;
- b) za prazne prostore 30%.

Izselitev najemnikov na kakršni koli osnovi ima za posledico tudi izselitev podnajemnikov.

5. V smislu čl. 16 pridržje najemniki stanovanj in lokalov — poslovnih prostorov — ta stanovanja in te prostore od dne 1. januarja 1923 do dne 1. jan. 1925 za dodeljanje ali za sporazumno določeno najemnino ali pa za cene, ki jih odredi razsodišče, če se najemnik in najemodajalec ne moreta sporazumeti.

Spore o višini najemnine rešuje razsodišče, sestavljeno pri stanovanjskem oblastvu I. stopnje v Mariboru, v smislu predpisov čl. 16 in 17 novega stanovanjskega pravilnika.

6. Po predpisu čl. 37 stanovanjskega pravilnika se vlagajo prošnje za stanovanja pisмено ali pa se jemljejo na zapisnik po ustno izraženi želji. V prošnji mora stranka navesti svoje ime, zvanje in svoj poklic, število, starost in zvanje članov svoje rodbine, stanovanje, v katerem sedaj stanuje, iz koliko in kakšnih prostorov sestoji stanovanje in zakaj ga zapušča in iz koliko prostorov želi drugo stanovanje. Tozadevne tiskovine se dobijo pri tukajš. stanovanjskem uradu.

stiti s predpisi novega stanovanjskega pravilnika ne lastniki ne najemniki, ki niso plačali dolžnega državnega davka za predzadnje trimesečje.

8. Vsi prestopki odredb zakona o stanovanjih in novega stanovanjskega pravilnika se kaznujejo z denarno kaznijo v znesku do 15.000 din.

Naposled se stranke opozarjajo, da stanovanjsko oblastvo (v smislu čl. 25 in 26 stanovanjskega pravilnika), katero obstoji iz predsednika in 2 prisodnikov rešuje posle, ki jim nalagata zakon o stanovanjih in stanovanjski pravilnik, po tozadevnih predpisih.

Uradna dneva sta kakor dosedaj v sredo in soboto od 9.—12. ure, druge dneve se stranke sprejemajo le v zelo nujnih in neodložljivih slučajih.

Vloge v stanovanjskih zadevah morajo biti kolekovane nastopno: 1. Za vsako prošnjo ali vlogo 3 D. 2. Za prošnje, v katerih se zahteva pismena odločba (odgovor) 13 D. 3. Za pritožbo 13 D. 4. Za vsako prilogo 1 D.

V privatnih stanovanjih predsednika, njegovega namestnika, kakor tudi članov stanovanjskega oblastva in razsodišča, se stranke ne sprejemajo pod nobenim pogojem.

Kultura in umetnost

x Revček Andrejček. V nedeljo, dne 7. t. m. ob pol 16. uri se vrši otvoritvena predstava Ljudskega odra v Mariboru z znano narodno igro »Revček Andrejček«. V vlogi Anžeta gostuje g. Janko član mar. Narodnega gledališča. Ker so priprave za prvo predstavo zahtevalo mnogo stroškov, se pričakuje, da bo mariborsko občinstvo posetilo predstavo v velikem številu.

x Josip Jurčič. Spisal. Uredil dr. Iv. Grafenauer. III. zvezek. Deseti brat. — Nemški valpet. 1922. Založila Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani. Cena broš. 15 D. vez. 23 D. — Kdo ne pozna Jurčičevga »Desetega brata«? Prvi slovenski roman je. Bere ga rad študent, bere kmet in delavec, bere ga gospoda. Naravno nam riše v njem Jurčič življenje na gradu Slemenice, drastično je vpletel v svoj roman humoriistično postavbo vedno veselega in živahnega. Krijevija, ki je za deset vaških originalov, romantično skrivnostno nam opisuje življenje »Desetega brata« Martinka. Poln notranje tragedije, a vendar kot vesel solnčen žarek, nas zabava stric Dolf s svojimi latinskimi drobci. Tip starega grešnika, ki doli pokoro za svoje mlade dni, je Piškar Marian, kot nesimpatična oseba ima svoj protitež v simpatičnem in politično odkritem tekmeču Lovru Kvartu. Dobra Manica nas spremlja skozi vsa romana kot znana prijateljica in Venečljava hčerka ji je verna družica. Dolkar je živl naš pokojni Verovšek, je s svojim neugnanim humorjem in nepretrajljivo igro skoro izpodrinil roman. Ljudje so raje gledali Govekarjevo dramatičnizacijo, kakor pa brali Jurčiča. Pa Verovška ni več med nami in pristriženi Mohorjev »Deseti brat« se je raztrgal in raztepel bogve kam. Zato bo na Grafenauerjeva Ljudska izdaja, ki se ji pridejane prav zanimive opomene, ki zadovolje radovedne poglede za knjižne pisateljevega ustvarjanja, ravno prav prišla za čez dolgo zimo. Zakaj »Desetega brata« bodo ljudje vedno s veseljem in slastjo brali. Saj Jurčič ne potrebuje nikakega posebnega priporočila. Že ime samo včre. Ker je Jurčič v izdaji Narodne tiskarne že davno razprodan, in dr. Priatelj, sicer izborna, a strogo znanstvena, historično kritična izdaja ne bo našla poti med najširše sloje našega naroda, zato bo Grafenauerjeva poljudna Ljudska izdaja zamašila brezdomno vrzel v naši literaturi. Povestica »Nemški valpet« je delo stare romantične šole in se nam zdi kot dober znanec iz preteklih dni. Vendar ima lepo narodnostno tendenco, ki sicer nikjer ne sili v ospredje, a je vendar jasna in lepa. Da je v posameznostih tudi v tej povesti Jurčič stari mojster, nam doka, zne živahno pripovedovanje bereča ali opis pred cerkvijo. Tisk je lep in ppir za današnje razmere dober. Želeli bi, da bi nam dr. Grafenauer v najkrajšem času izdelal celera Jurčiča, zakaj Jurčiča bomo Slovenci vedno radi prebirali, ker je kri naše krvi, meso našega mesa; to je pravi Slovenec z vsaki

napakami in vrtilinami. Naj slede prvim zvezkom čimprejše še ostali.

x Zveza hrvatskih pevskih društev. Hrvatska pevska društva so se te dni udružila po vzoru slovenskih v »Savez hrvatskih pevaških društev«, s sedežem v Zagrebu. Savez bo v kratkem pričel izdajati tudi pevsko revijo »Pjesmarica«, ki bo prinašala nova, še ne objavljena zborovna dela jugoslovenskih skladateljev. Službeni organ zveze je zaenkrat še list »Sv. Cecilija«. Zveza ima svoj urad v Zagrebu, Hanlikova ul. 4., ki posluje vsako sredo od 16. do 18. ure.

x Sem Benelli: Okrutna šala. (Cena delle beffe). Poslovenil Alojzij Gradnik, Ljubljana 1922. Natisnila in založila Učiteljska tiskarna v Ljubljani — Sem Benelli je eden prvih pesnikov moderne Italije. Pri nas je bil doslej najbolj poznan po svoji prekrasni žalozgri »Ljubezen treh kraljev«, ki so jo igrali pred leti z velikim uspehom tudi na ljubljanskem odru. Znani naš pesnik in prevajalec dr. Alojzij Gradnik je storil gotovo prav zaslužno dejanje, da nam je prevedel sedaj še zgoraj navedeno Sem Benellijevo delo, ki je eno njegovih najboljših. Prevod je lep in gladek, založništvo je pa poskrbelo za elegantno zunanjo opremo; zato delo, ki ga bodo igrali baje še letos tudi na ljubljanskem odru, prav toplo priporočamo.

Ljubljanski Zvon v letu 1923. — Ljubljanski Zvon stopa v 43. leto. Ob tej priliki prosimo vse svoje prijatelje in sodelavce, da ostanejo listu zvesti tudi nadalje ter mu stoje ob strani z gnetno in duševno pomočjo. V svoj krog pa vabimo tudi druge, vse, ki umejo ceniti pomen lepe knjige. Res, da so prilike po vsem svetu iz dneva v dan težje in neznosnejše in to v polni meri — duševno in telesno — občutijo pisatelji in čitačje občinstvo. Doba, v kateri živimo, ni naklonjena Muzam. Vaj sloji sodobne družbe se udajajo nekemu brezupnemu materializmu, od katerega edinega pričakujejo rešitve in obnove sveta. Oddod brezobzirno in naravnost blazno hlastanje in kopičenje materialnih dobrin, omalovaževa nje vsakršnega duševnega dela, zanikanje etičnih dolžnosti in nalog, ki jih ima vsak posameznik in vse človeštvo. Ljubljanski Zvon se v tej kaotični zmedeni razkrajajoči se dobe bolj kot kdaj zaveda dolžnosti, ki jih ima napram slovenskemu narodu, da namreč zbira, zve in kliče vse tiste, ki jih ni okužil strupeni, duha zanikajoči dih časa in ki s trmasto neupogljivostjo verujejo v svetlejšo bodočnost, v človeka in v njega poslanstvo na zemlji. Vivos voči! Zakaj krog, ki piše in čita Ljubljanski Zvon, se zaveda, da je obnova človeške družbe in vsakega posameznika nemogoča brez notranjega prerodenja človekovega. Prispevati po svojih močeh k novi zgradbi bodočega človeštva, k notranjemu prerodenju naroda, je dandanašnji eden izmed poglavitnih ciljev vsake resne literarno-umetniške revije. Oprt ob pogata izkustva svojih prednikov — Levca, Levstika, Jurčiča, Stritarja, Kersnika, Gregorčiča, Mencingerja, Tavčarja, Aškercja ter še mnogih in premnogih drugih — ostane Ljubljanski Zvon zvest svojim preizkušenim tradicijam, umetniško oblikujoč v psihološkem pogledu prezanimivo sodobnost, a črpajoč obenem iz bogate zakladnice preteklosti, išoč in utirajoč nova pota, zmeraj zaupno zroč v bodočnost. V tem pa je tudi dosežen glavni program novega letnika. Smer listu ostane neizpremenjena. V kolikor se uredništvu v letošnjem letniku radi prepričlega prostora ni posrečilo izpolniti vseh danih obljub, se zgodi v novem letniku. Krog sodelavnikov se je znatno razširil in pomnožil deloma s starejšimi, deloma z mladimi močmi. Uredništvo ima na razpolago dovolj gradiva in bo nudilo občinstvu samo umetniško najvrednejše in najizbranejše. — Izmed prispevkov, ki so bili uredništvu deloma že vposlani, deloma pa so mu obljubljeni, naj omenimo tu samo nekatere. V dramskem delu bo poleg drugih zastopan Oton Župančič, dalje dr. Ivan Pregelj z zanimivo svetopisemsko dramo »Greh kralja Davida«, Rado Murnik z veseloigro »Lepa Primorka«, Proza bo zastopana po Miranu Jarcu z njegovo veleinteresantno, napeto novelo »Črni čarodeji«, po Mariji Kmetovi z realistično pisanim ro-

manom »V metežu«, ki si bo osvojil zlasti ženski svet, ter še po mnogih drugih. Esejistični del bo nad vse aktualen: O. Župančič bo pisal o principih prevajanja, dr. Prijatelj poda serijo portretov iz najnovejšega poljskega slovstva, dr. Glonar načne vprašanje slovenske lepe knjižice, dr. J. Kelemina objavi svoj daljši esej »Umetnik kot borec«. Že iz teh podatkov je razvidno, da bo tudi v bodoče Lj. Zvon ne samo najstarejša, marveč tudi najboljša slovenska revija. To bo dokazala takoj prva številka novega letnika. — V Ljubljani, meseca decembra 1922. — Uredništvo in upravnništvo Ljubljanskega Zvona v Ljubljani, Prešernova ulica 54.

Sokolstvo.

o Kolo jahačev sokolskega društva v Mariboru. Načelstvo kola jahačev naznanja, da je zbirališče za povorko o priliki pravoslavnega badnjaka dne 6. t. m. ob 11. uri v Narodnem domu. — Zdravo! Načelstvo.

Kandidatske liste za volitev v Pokojninski zavod za nameščence.

Predsedništvo Zveze industrijev v Ljubljani je vsled sporazuma med najvažnejšimi skupinami službodajalcev, pripadajočih III. in IV. volilni skupini, odobrilo kandidatske liste za ti dve skupini, ki se nižje navajata. Ker obsegata ti listi zastopnike poglavitnih interesentov in vezeta do malih izjem vse glasove, se smatra, da se za ti dve skupini ne vložijo nikaka druga lista. V nastopnem se podajata obe listi, označeni z nazivom: »Zveza industrijev«.

III. skupina: Rudarstvo in kovinarstvo. Delegati: Rihard Skubec, (Trboveljska prem. družba) ing. Avgust Henrich (Trboveljska prem. družba) ing. Josip Boncelj (Strojne tovarne in livarne d. d.) dr. Fran Windischer (Kranjska ind. družba) Namestniki: ing. Josip Pavlin, Liboje ing. Ign. Šega (Strojne tovarne in livarne d. d.) ing. S. Radnai (Trboveljska prem. dr.) Hinko Pogačnik, tovarnar.

IV. skupina: Ostala industrija in obrt. Delegati: Peter Kozina, tovarnar Alojz Kriznič, (»Drava« d. d.) Marin Ferić, (Gilardi & Bettiza) Split ing. Milan Šuklje, (Stavbna družba d. d.) Fran Bonač, tovarnar Fran Golob dr. ing. Milan Vidmar, (»Transformator«) Karl Čet, (Kat. tisk. društvo) Namestniki: Ing. Josip Costaperaria, Jakob Zdravec, Anton Tore, (»Sardinia« d. d. Split, Franc Ravnikar dr. Ciril Pavlin (Združene papirnice Vevče d. d.) Maks Hrovatin, tovarnar. Konrad Goligranc, stavbenik, Anton Krejči (Tovrnica dušik d. d.).

Socijalna politika.

Važno za delodajalce in njih uslužbence. Okrožni urad za zavarovanje delavcev v Ljubljani nas naproša za objavo sledečega opozorila: Ker je minister za socijalno politiko štatur Osrednjega urada za zavarovanje, ki je dozda znal v celokupnem iznosu (za delodajalca in delojemalca skupaj) 5%, na podstavi § 197 tega statuta počenši z dnem 1. januarja 1923 zvišal na 6%, zavarovanega zasluzka (mezde) Od tega prispevka plača delodajalec kakor doslej polovico, t. j. 3%, drugo polovico pa ima pravico odtegniti od plače (zasluzka) delojemalca. — Z istim dnem se uvede na podstavi naredbe ministra za socijalno politiko od 7. decembra 1922, št. 10.810, prispevek za Borzo rada v visini 5% celokupnega holniško-zavarovalnega prispevka delodajalca in delojemalca (pa-

paj). Tudi ta prispevek plačata po polovici delodajalec in delojemalec, tako da odpade na delodajalca 2 1/2%, druga polovica se pa lahko odtegne od zasluzka delojemalca. — Prispevek za zavarovanje za slučaj nezgode se na podstavi naredbe ministra za socijalno politiko od 20. novembra 1922, št. 8507, počenši z dnem 1. januarja 1923 zniža od dosedanjih 8% na 6% zavarovanega zasluzka in ga plača kakor doslej delodajalec v celoti. Prispevek za slučaj nezgode znaša torej od napominanega dreva dalje za vsakih 100 Din zavarovanega zasluzka (mezde) tolikokrat po 6 par, kolikor znaša nevarnostni odstotek, v katerega je v zavarovanje priglasi obrat (podjetje, gospodarstvo, gospodinjstvo) uvrščen, kar je razvidno iz uvrstitvenega odloka, ki ga je vsak delodajalec dobil oz. ga bo še dobil. — O navedenih spremembah bodo vsi delodajalci še posebej obveščeni. — Kakor znano, se deli zavarovani zasluzek po zakonu o zavarovanju delavcev v 17 mezdnih razredov, na podlagi katerih se izračunavajo in predpisujejo v plačilo vsi zgoraj napominani prispevki. Vsi prispevki se bodo predpisovali detajlirano na skupnem plačilnem nalogu. Vsled silnega navala dela in pomanjkanja osebja se je predpis prispevkov za minule mesece zapoznil, da mnogi delodajalci še niso dobili plačilnih nalogov; ker se je sedaj osebje pomnožilo, bo mogoče, da bodo prispevki za dobo do konca leta 1922 predpisani in plačilni nalogi zanje do najpozneje 31. januarja 1923 vsem delodajalcem dostavljeni. Po dovršeni reorganizaciji Okrožnega urada bo urad izdajal plačilne naloge, iz katerih bodo razvidni prispevki za vsakega delojemalca posebej.

Objave.

§ Mestni kino. »Sergij Panjin« prekrasna drama po romanu G. Ohneta v 5. činih s predigro v glavnih vlogah Violeta Jylo, Dora Kaiser in A. de Kersten se predvaja v petek, soboto, nedeljo in ponedeljek.

§ Pravovarstveno in podporno društvo Jugoslavije priredi dne 2. februarja v Jugoslavije priredi dne 2. februarja v vseh prostorih Narodnega doma veselico s petjem, plesom in prosto zabavo. Čisti dobiček je namenjen za podporo bolnim železničarjem.

Gospodarstvo.

g Carinjene blaga in nakup deviz. Od 1. jan. t. l. se carini blago brez vsakršnega odobrenja, Carinarnica označi račun s svojim žigom, podpisom in številko deklaracije in s tem računom zamore vsakdo pri domačih bankah kupiti devizo, oziroma nakazati protivrednost računa v inozemstvo. — Ker sedaj tudi poštna carinarnica redno posluje, se ni treba več posluževati zbiralnih voz. Da se pa omogoči hitrejša carinjenje poštnih paketov se priporoča, da zahteva vsakdo od svojega dobavitelja, da pripne račun poštni spremnici, ker le v tem slučaju se zamorejo poštni pošiljke takoj ocariniti, ker ni treba naslovniku o dospelju kakke pošiljatve šele obveščati, temveč se mu ocarinjena pošiljka kar dostavi.

g Dve vrsti »kontrolnikov« za banke in trgovce. Ker je vlada ukinila devizne odbore pri narodni banki, je finančni minister uvedel novo kontrolo nad bankami in trgovci, ki imajo pravico, da trgujejo z devizami in valutami. V to svrhu je finančno ministrstvo uvedlo dve vrsti »kontrolnikov« za banke in dve vrsti za trgovce. Trgovci, ki se bavijo z izvozom, dobe posebne knjige. Leva stran bo imela nadpis: Zasiurvanje valute s sledečimi rubrikami: tek. štev.; datum, naziv in mesto banke, pri kateri je zasiurvana valuta; zasiurvanje je izvršeno za izvoz: blago, količina, cena, štev. izdanega uverenja, znesek, višina zasiurane valute. Desna stran bo imela nadpis: »Uporaba vpisanih deviz«, s sledečimi rubrikami: dan, naslov banke, pri kateri se je deviza založila, znesek višina vpisane devize. Uvozniki bodo morali imeti slične knjige s sledečo razpredelko: leva stran: nadpis: Kupnina deviz; rubrike: tek. št.; dan, naslov banke, kjer je bila deviza kupljena, za nakup katere-ke deviza se je uporabljala na koga je

blago naročeno, znesek in višina kupljene devize. Desna stran: nadpis: Uporaba uvoženega blaga, rubrike: dan, naslov, banke, ki je izvršila prodajo oz. nakup, uvozna deklaracija, št. in dan carinjenja, znesek in iznos fakture. — Slične knjige morajo imeti vse banke, ki trgujejo z devizami in valutami in ravnotako eno za uvoz, eno za izvoz. — Poslovanje bank je podvrženo kontroli finančnega ministrstva. Dosedanje osebne legitimacije, s šestmesečno veljavo ostanejo še nadalje v veljavi.

g Cene drv so zadnji čas v Avstriji zelo padle, ker je v izvozu nastala popolna stagnacija.

g Češkoslovaška valutna politika. — Češkoslovaško finančno ministrstvo bi je težek boj za vzdržanje češkoslovaške kronte na dosednji višini. Vsote, ki so bile namenjene v to svrhu, so že skoraj izčrpane. To vedo tudi razni valutni špekulanti, ki so pričeli s svojimi zahrbnimi borznimi manevri. V kaki nevarnosti so pri tem tudi valute drugih držav, lahko presodimo, če pomislimo, da je češkoslovaški gospodarski položaj kolikortoliko ustaljen in trden napram mnogim drugim državam. — Kljub temu pa se mora boriti proti raznim špekulacijam, ki ogrožajo češkoslovaško kronto. V tej borbi jim največ koristi aktivna trgovinska bilanca, ki utrjuje in ojačuje ono v stabilnosti in napredek češkoslovaške valute. V prvem polletju minuloega leta je znašal izvoz 10 in pol milijard šK, uvoz pa samo 7 in pol milijard, tako, da je bila bilanca kljub težki krizi v industriji še znatno aktivna.

g Svetovna cena zlata in srebra. Na londonskem trgu je cena zlata padla. Točasno znaša 90 šilingov 7 penc za unco, in je najnižja cena izza 12. sept. 1919. Največje količine zlata se stekajo v Newyorku. Srebro pa je sploh zelo nazadovalo. V zadnjem času se je po- tožaj nekoliko izboljšal, to pa radi pomanjkanja zalog na Kitajskem. V Berlinu notira 1 gram platine 20 do 23 ti-soč mark, 1 gram zlata 5.100 do 5.200 mark, 1 gram srebra pa 100 do 175 mark.

VSE SOMISLJENIKE V MARIBORU OPOZARJAMO, da poteče reklamacijski rok za vpis v volilne imenike za narodno skupščino dne 6. jan. 1923 zvečer. Vsakdo si naj v tajništvu demokratske stranke v Cankarjevi ul. št. 1 — kjer so imeniki razpoloženi — vpogleda, ali je vpisan.

Iz življenja in sveta.

Razbojnik v ženskem krilu.

Roparski napadi v Vojvodini in južnih krajih naše države niso nič nenavadnega. Tako se je v bližini Sremskih Karlovcev odigral nedavno sledeči dogodek: kmet Božidar Mišić iz sela Kača se je peljal s svojim konjičkom v mesto. V gozdu, skozi katerega vodi pot, je srečal neko žensko, ki ga je prosila, naj jo vzame na voz. Ko se je ženska vzpenjala na voz, je zapazil, da ima pod krilom moške hlače. Tudi glas se mu je zdel sumljiv. Postal ga je strah. Premišljal je, kako bi se neljubega gosta iznebil. Poslužil se je stare in znane zvijače. Spustil je bič na tla in prosil sopotnika, naj mu ga pobere. Ko se je navidezna ženska skobacala zopet na tla, je pogljal konja v dir ter pobegnil. V mestu je prijavil zadevo policiji. V Kosari, ki jo je ženska pustila na vozu, so našli dve ročni granati, bodalo in dva nabasana samokresa. Uvedena je preiskava, toda ropar v ženskem krilu še ni pod ključem.

Ljudska knjižnica Narodni dom, I. nadstr.

posluje ob nedeljah od 1/2 10.—1/2 11. ure in ob četrkih od 1/2 19.—1/2 20. ure

ARKO COGNAC MEDICINAL

2175

AMERIKANSKI

in anglijski

Singer šivalni stroji

Singer igle
in
medomestni
del.
lastna
mekanična
delavnica.

Singer ogle,
nit, svila itd.

Prodaja
na
obroke.

Singer šivalni stroji Bourne & Co., New York.

Centrala za kraljevino SHS, Zagreb, Marulićeva 5.

Podružnice: MARIBOR, Šolska ulica št. 2.
Zagreb, Karlovac, Varaždin, Osijek, Vinkovci, Bjelovar,
Brod na Savi, Subotica, Novi Sad, Ljubljana,
Sarajevo, Mostar, Banjaluka, Tuzla, Dubrovnik, Podgorica,
Beograd, Kruševac, Niš, Skopje, Veles,
Bitolj, Kragujevac, Zaječar in Stip. 341
Zastopstva so v vseh večjih mestih.

Redne prekomorske zveze
iz Bremena preko Southampton, Cherbourg
v New-York s krasnimi zelo udobnimi
amerikanskimi državnimi parobrodi
družbe UNITED STATES LINES.

Parniki odplovejo sledeče:
President Roosevelt . 17. jan. 28. febr.
America 7. febr. 11. april
President Harding . . 14. febr. 21. marca
George Washington . 21. febr. 28. marca
Southampton in Cherbourg 1 dan pozneje

UNITED STATES LINES
Beograd, Travnika ulica 1
in vse pomembne potniške pisarne.
Zahitujte cenike in paroplovni red št. 148

DRUGA KONKURENCA MODERNIH PLESOV (SHIMMY-DERBY) s tremi nagradami za dame ter s tremi nagradami za gospode, se vrši v NEDELJO, dne 7. t. m. popoldan pri FIVE O' CLOK TEA v KLUB-BARU. Nastopita tudi gdö. in gosp. PEČNIK z novima senzacionalnima plesoma: STORCH-TROTT (parodija) in CAMEL-WALK.

Cenjenim gosp. posestnikom avtomobilov in vozov se priporoča

sedlar in ličar.

Navadna in najfinejša dela. Cene zmerne. Izdelujem tudi nove strehe za otročje vozičke.

Ant. Cilenšek, Zrinjskega trg 6.

Dr. Igo Janc

odvetnik v Mariboru

(dosedaj v družbi z Dr. Irigoljem), naznanja, da je otvoril lastno pisarno v Vetrinjski ulici št. 8. 2685 2-2

Izgubilo se je od Turada do Grajske kleti pol metra rjave svile z belimi progami. Najditelj se prosi, da izroči svilo, ker je posebnega pomena, pri hišnici Mestne hranilnice v Orežnovi ulici 2. 24

Gostilna „Pri treh ribnikih“. Danes 6. in jutri 7. januarja koncert. Domače klobase in pojedina krefov. Izvrstno staro in novo vino. Začetek ob 15. uri. Za obilen obisk se priporoča K. Prietič. 20

Vino, stare, jarensko, 600 l & K 30, trešarina že plačana, proda Ivan Hochmüller, Maribor, Stritarjeva ulica 5. 22

Jajca kom. K 6, kranjske klobase kom. K 18, mač (strd) kg K 100, orehi kg K 24, jabolka kg K 8, krempir kg K 5, kakor vse drugo specializirano blago na drobno najceneje v trgovini L. Hochmüller, Stritarjeva ulica 5. 28

Sodi, 15 malih, od 80-140 l na prodaj v trgovini Maribor, Stritarjeva ulica 5. 29

Poč iz Zeleza, zelo lepa, pripravna za vsake sobe ali zaloz, se proda po zelo ugodni ceni pri Ferdo Vincetič, Gosposka ulica 27. 16

Higijenična brivnica se vsem priporoča. Prvovrstna postrežba. Vjekoslav Gjurin, Jurčičeva ulica 9. 1850

Znajmske kiste kumarce nudi vsake množine po najugodnejši ceni po K 34- za kg. odprte in v sedčkih po K 25- kg. Hmelak & Comp., Slomškov trg, Maribor. 14 2-2

Za predstojajoče predpustne zabave se dobe krasne pahlače, za tombole razne nippes in druge stvari, zlati in srebrni nakit za predati pri Ferdo Vincetič, Gosposka ul. št. 27. 15

Odda se meblirano stanovanje, obstoječe iz dveh sob, kuhinje in verande pod pogojem, da dotični kupi opravilo. Ponudbe pod „Nov nameraj“ na upravo. 6 2-2

Zamenjam stanovanje v sredini mesta, obstoječe iz dveh sob in kuhinje z istotakimi ali večjim, tudi na periferiji mesta. Pripravljen sem plačati selitvene stroške. Vprašati atelje Vlačić, Gosposka ulica 23. Kupim tudi stare trgov. stolaže. 2683 2-2

Svinjska mast, garantirane prvovrstne, seljeno slanino od debelih arabskih prasičev prodaja trdka D. S. Marković, Beograd, zastopnik za Slovenijo: Božidar Jevanović, Maribor, Aleksandrova cesta 55. 2578

Prva slovenska pekarna
Anton Strauspihl
dediči
v Mariboru

Kranjske klobase

in drugo vsakovrstno specializirano blago, kakor: rum, konjak, likerji itd. se dobi najceneje pri M. Siemenšek v Mariboru, Maistrova 17. 2652

se priporoča cenj. občinstvu za najokusnejši rženi, beli in mlečni kruh ter najfinejše pecivo za čaj in kavo. 2501

Ne pozabi naročnino!

Vse vrste perila za gospode in dame, kakor

srajce, hlače, pyjame, opreme za no-veste, otroško
Ljudmila Lackner
MARIBOR, Koroška cesta št. 31.

Podpirajte slovenske tvrdke!

Perilo, klobuke 2595 78-6

dežne plašče, čevlje, gamaše, dežnike, palice, ter razno modno in galanterijsko blago v veliki izbiri, najceneje pri **JAKOB LAH**, Maribor, Glavni trg 2

Kočija

štirisedežna, oblečena z usnjem, skoraj nova, se proda po najnižji ceni v Pletarni v Strnišču pri Ptuj, registrovana zadruga z omejeno zavezo, železn. postaja Sv. Lovrenc na Drav. polju. 17 3-2

Zamenjava stanovanja.

Snažno stanovanje v Sodi ulici z eno sobo in kuhinjo se zamenja s stanovanjem z dvema sobama in kuhinjo, event. tudi v okolici. Naslov peve uprava.

Pristopajte k Jugoslovenski Matici.

KNJIGOVEZNICA MARIBORSKE TISKARNE D. D.

KI JE NAJMODERNEJŠE UREJENA, SE PRIPOROČA CENJENEMU OBČINSTVU, OBLASTVOM IN URADOM. PREVZEMA VSA V KNJIGOVEŠKO STROKO SPADA- JOČA DELA. IZVRŠBA SOLIDNA! CENE ZMERNE!

Velika razprodaja čevljev od 1. do 20. januarja 1923.

Vsled preureditve trgovine in delavnice razproda podpisana trdka veliko množino moških, ženskih in otročjih čevljev, visoke in nizke oblike, črne in rujave barve proti popustu na ceni od 10-40%, vkljub znova rastočim cenam surovin. Popust velja le ob takojšnjem plačilu. Za časa razprodaje bodo čevlji v trgovini označeni z originalno ceno in popustnim odstotkom

Dragotin Roglič, Maribor, Koroška cesta 19.